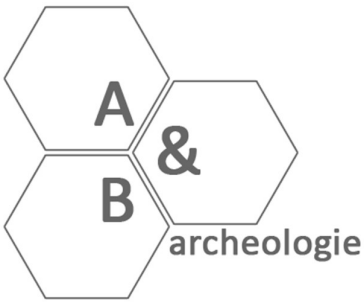
2026.124

Archeologienota
Aartrijke Zeeweg Zuid 10

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

6-10-2026



Titel: Archeologienota Aartrijke Zeeweg Zuid 10

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2026I319

Intern projectnummer: 2026.124

Locatiegegevens: provincie West-Vlaanderen, Aartrijke (Zedelgem), Zeeweg Zuid 10

Lambertcoördinaten plangebied: X: 59293,76 en Y: 200014,65; X: 59998,68 en Y: 200427,19

Oppervlakte plangebied: ca. 43.142m²

Oppervlakte geplande bodemingreep: ca. 5.260m²

Kadastergegevens: Zedelgem, afdeling 4, sectie B, perceelnummers 2124A, 2126R, 2126S, 2126V, 2130B, 2132, 2133, 2134A, 2134B en 2134C (zie figuur 9)

Topografische kaart: zie figuur 7 en 8

Betrokken actoren: Bert Acke (archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog) en Paulien Fonteyn (erkend archeoloog)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 06/10/2026

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING 4

1.1. WETTELIJK KADER 4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT 4
1.2.1. VRAAGSTELLING 4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN 4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE 5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE 5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK 6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN 6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING 6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN 6

2. BUREAUONDERZOEK 7

2.1. HUIDIGE TOESTAND 7
2.2. GEPLANDE WERKEN 8
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING 12
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING 12
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING 15
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING 17
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING 19
2.4. HISTORISCHE SITUERING 21
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING 30
2.5.1. METAALTIJDEN 31
2.5.2. ROMEINSE TIJD 32
2.5.3. MIDDELEEUWEN 33
2.5.4. NIEUWE EN NIEUWSTE TIJD 33
2.5.5. ONBEPAALDE DATERING 34

3. SYNTHESE 35

3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON 35
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK 36
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM 37
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM 38
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN 39

4. SAMENVATTING 41

5. BIBLIOGRAFIE 43

6. BIJLAGES 45

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen aan de Zeeweg Zuid 10 te Aartrijke (deelgemeente van Zedelgem, provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de bodemingreep minstens 5.000m² beslaat, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en de omgeving errond. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Inventaris Onroerend Erfgoed geraadpleegd.[1] Deze online databank is gedeeltelijk uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt[2], de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius[3], een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgeen dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.[4] Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.[5].

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

[1] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/

[2] http://www.geopunt.be/kaart

[3] http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/

[4] http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/

[5] http://www.ngi.be/topomapviewer/

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd een bureauonderzoek uitgevoerd waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd ten eerste afgetoetst of verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

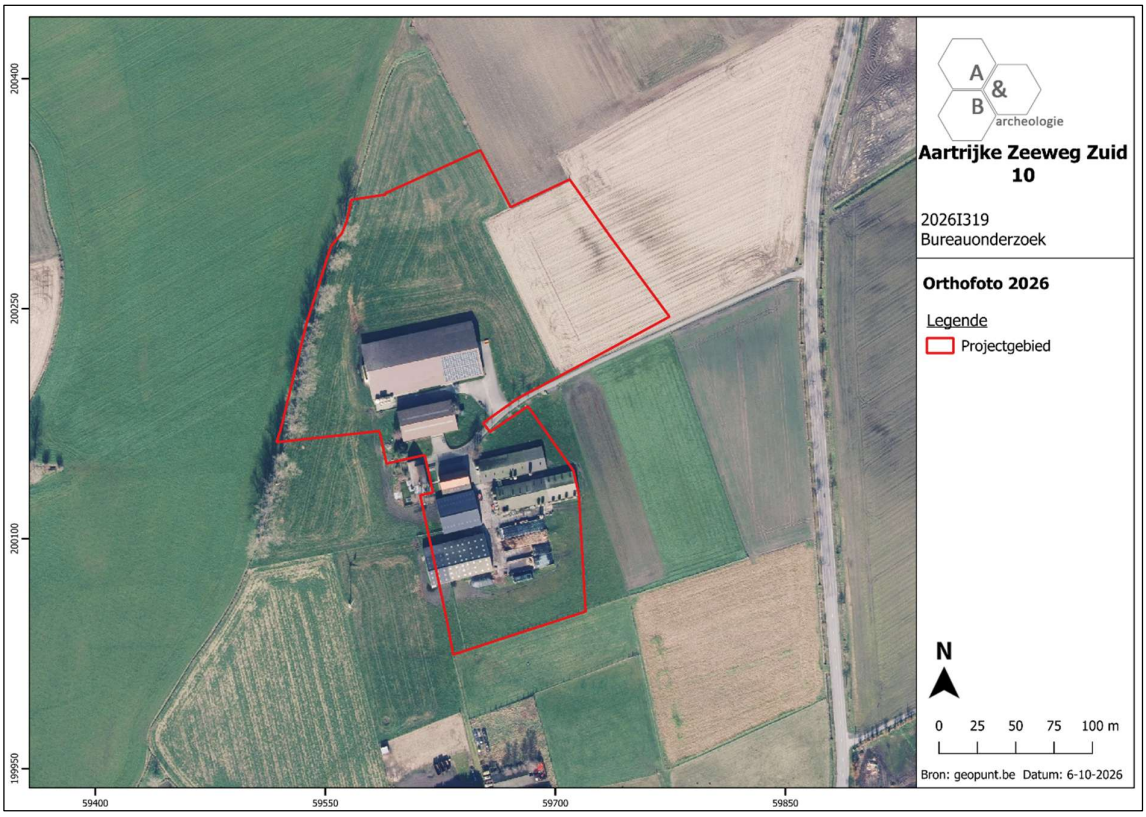
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het plangebied is 43.142m² groot en heeft een onregelmatige vorm. Het situeert zich ten westen van de Zeeweg Zuid, ter hoogte van huisnummer 10. Centraal binnen het plangebied zijn op heden verschillende stallen en loodsen, sleufsilo's, verhardingen en een elektriciteitscabine aanwezig. Het gebied ten zuiden en ten noorden is onbebouwd en in gebruik als akkerland en weiland.



Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2026 (bron: geopunt.be).

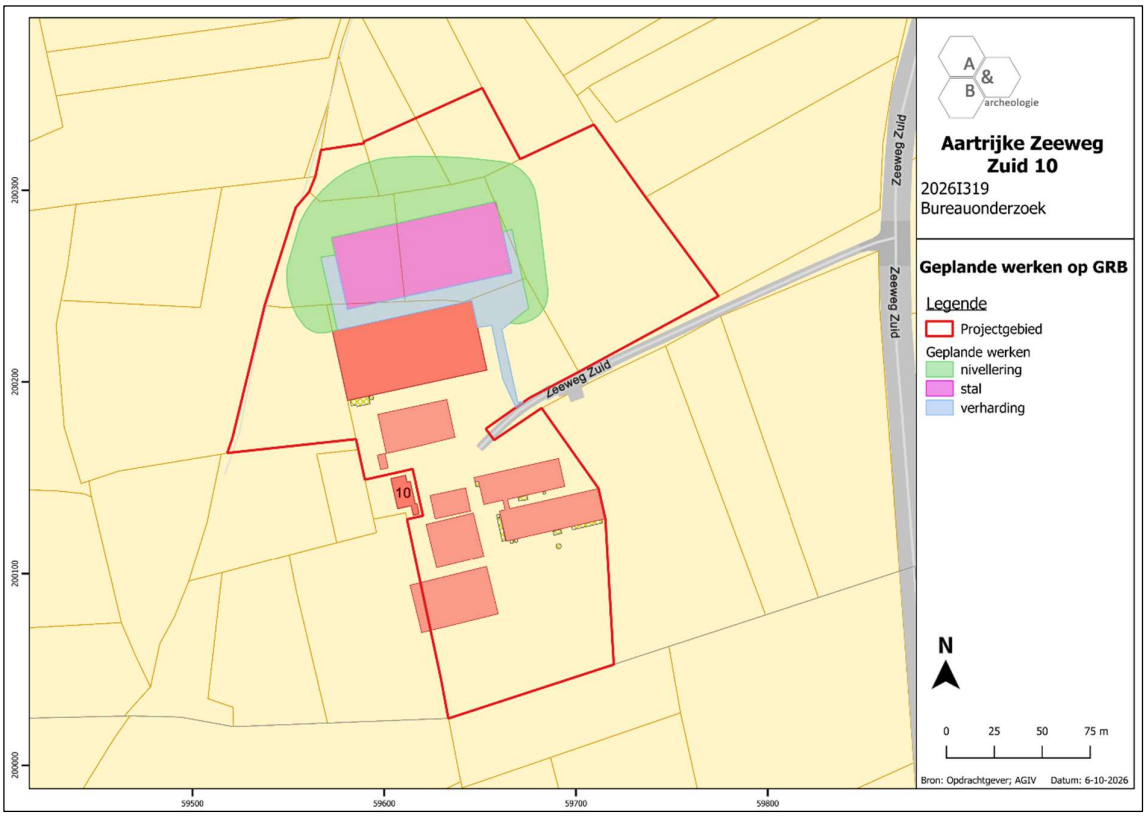
2.2. Geplande werken

De initiatiefnemer wenst binnen het noordelijke deel van het plangebied enkele werkzaamheden uit te voeren. De bestaande bebouwing blijft integraal behouden en in het zuidelijke terreindeel zullen geen werken plaatsvinden. Ten noorden van de bestaande varkensstal zal een nieuwe stal (ca. 3.382m²) met mest- en hemelwaterkelder gebouwd worden. Voor de uitgraving van de kelder dient rekening gehouden te worden met een maximale bodemingreep van ca. 2,5m onder het huidige maaiveldniveau. De aarde uit de kelder zal gebruikt worden om het omliggende terrein (ca. 6.172m²) op te hogen. Het materiaal wordt bovenop de huidige teelaarde geplaatst; er zijn dan ook geen bodemingrepen gepland in deze zone. Ten zuiden van de nieuwe stal zal verder een nieuwe betonverharding (ca. 1.878m²) aangelegd worden. Hierbinnen wordt een nieuwe laadkade en weegbrug voorzien en worden enkele silo's gebouwd. Voor de aanleg van de verharding moet een bodemingreep van ca. 50cm à 60cm in rekening gebracht worden.

De bodemingrepen situeren zich ten noorden van de bestaande bebouwing en omvatten de bouw van de varkensstal (ca. 3.382m²; ca. 2,5m diep) en de aanleg van een nieuwe verharding (ca. 1.878m²; ca. 0,5-0,6m diep).



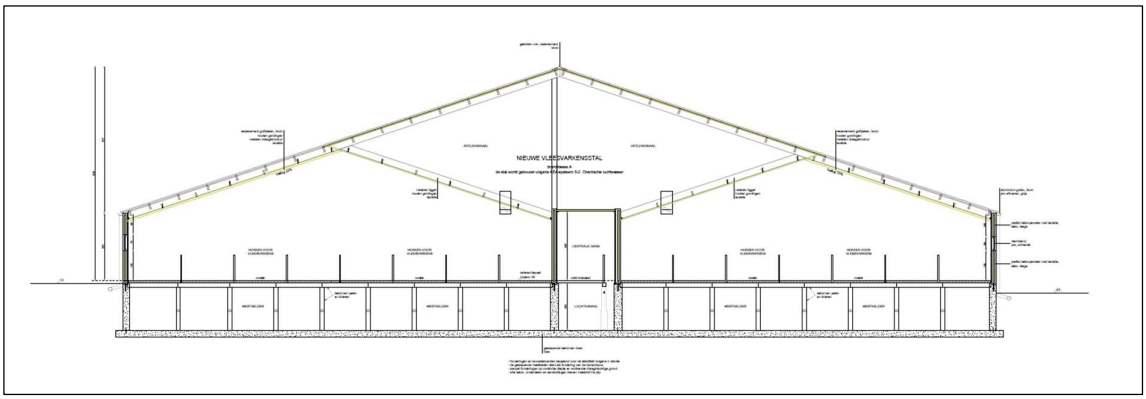
Figuur 2 Geplande werken, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).



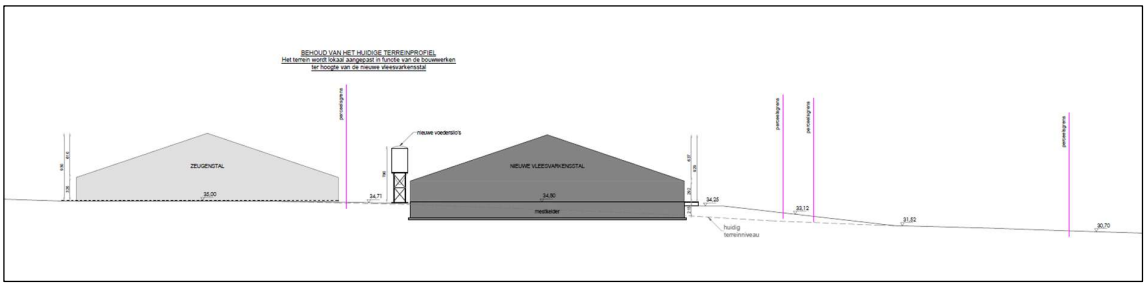
Figuur 3 Aanduiding van de geplande werken op het GRB (bron: geopunt.be).



Figuur 4 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).



Figuur 5 Doorsnede van de nieuwe stal (bron: initiatiefnemer).



Figuur 6 Terreinprofiel van de nieuwe toestand ter hoogte van de stallen (bron: initiatiefnemer).

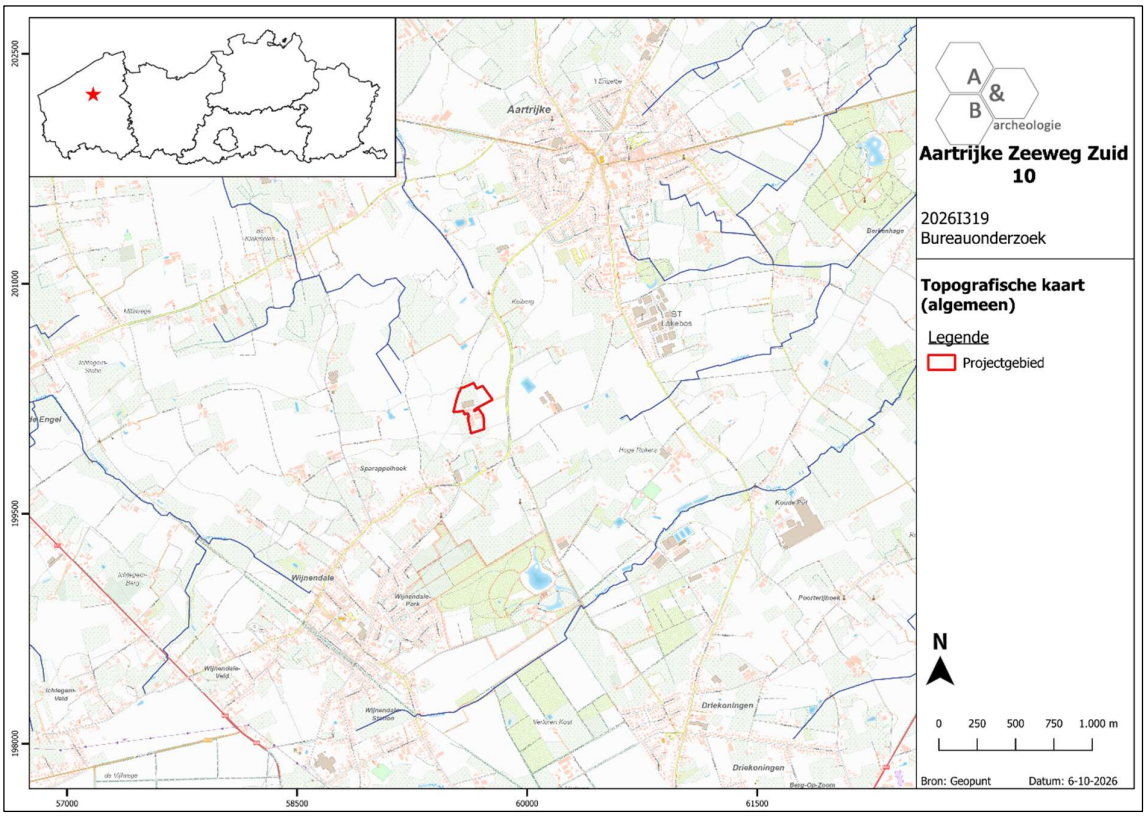
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

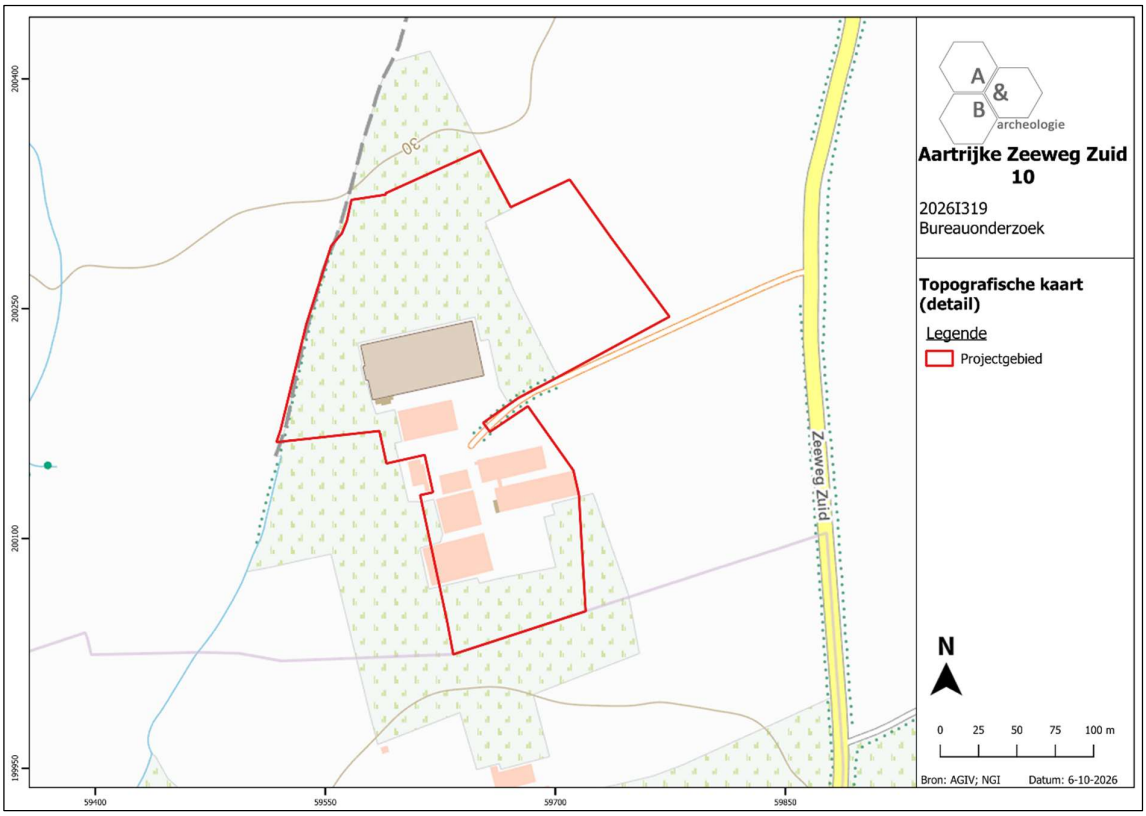
Aartrijke is een deelgemeente van Zedelgem, gelegen in het centrale deel van de provincie West-Vlaanderen. Zedelgem kent vier deelgemeenten, namelijk Zedelgem centraal in het noorden, Aartrijke in het westen, Veldegem centraal in het zuiden en Loppem in het oosten. De fusiegemeente wordt omsloten door Zerkegem (Jabbeke), Snellegem (Jabbeke), Sint-Andries (Brugge) en Sint-Michiels (Brugge) in het noorden, door Oostkamp en de deelgemeenten Waardamme en Ruddervoorde in het oosten, door Torhout en de deelgemeente Wijnendale in het zuiden en door Ichtegem en de deelgemeenten Eernegem en Bekegem in het westen. De E403 loopt langsheen de oostelijke gemeentegrens van Zedelgem. Min of meer parallel aan de autosnelweg doorsnijden de N32 en de spoorweg tussen Brugge en Kortrijk de gemeente. De E40 vormt de noordoostelijke gemeentegrens tussen Loppem en Sint-Michiels.

Het plangebied bevindt zich in het zuidwestelijke deel van de fusiegemeente, in een landelijke omgeving op de grens met Wijnendale. Het dorpscentrum van Aartrijke situeert zich op ca. 1,8km ten noordoosten en dat van Wijnendale op ca. 1,6km ten zuidwesten. Het terrein wordt volledig omgeven door landbouwgronden langsheen de Zeeweg Zuid in het oosten, de Sparappelstraat in het zuiden en enkele voetwegen in het noorden en westen.

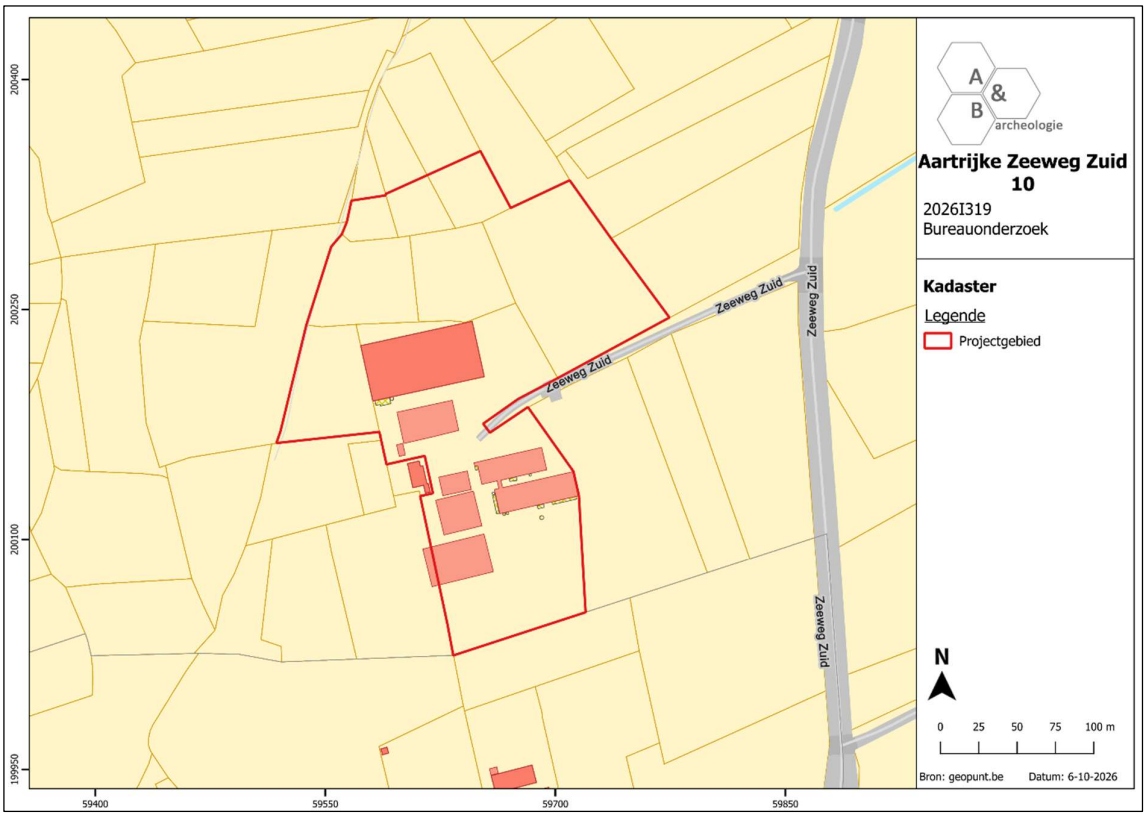
Op de bodemgebruikskaart van 2001 wordt het zuidelijke deel van het plangebied grotendeels ingekleurd als ‘andere bebouwing’. Ten zuiden en ten noorden komt ‘akkerbouw’ en ‘weiland’ voor. Dit komt deels overeen met het huidige gebruik, al is de bebouwde zone op heden iets verder uitgebreid naar het noorden.



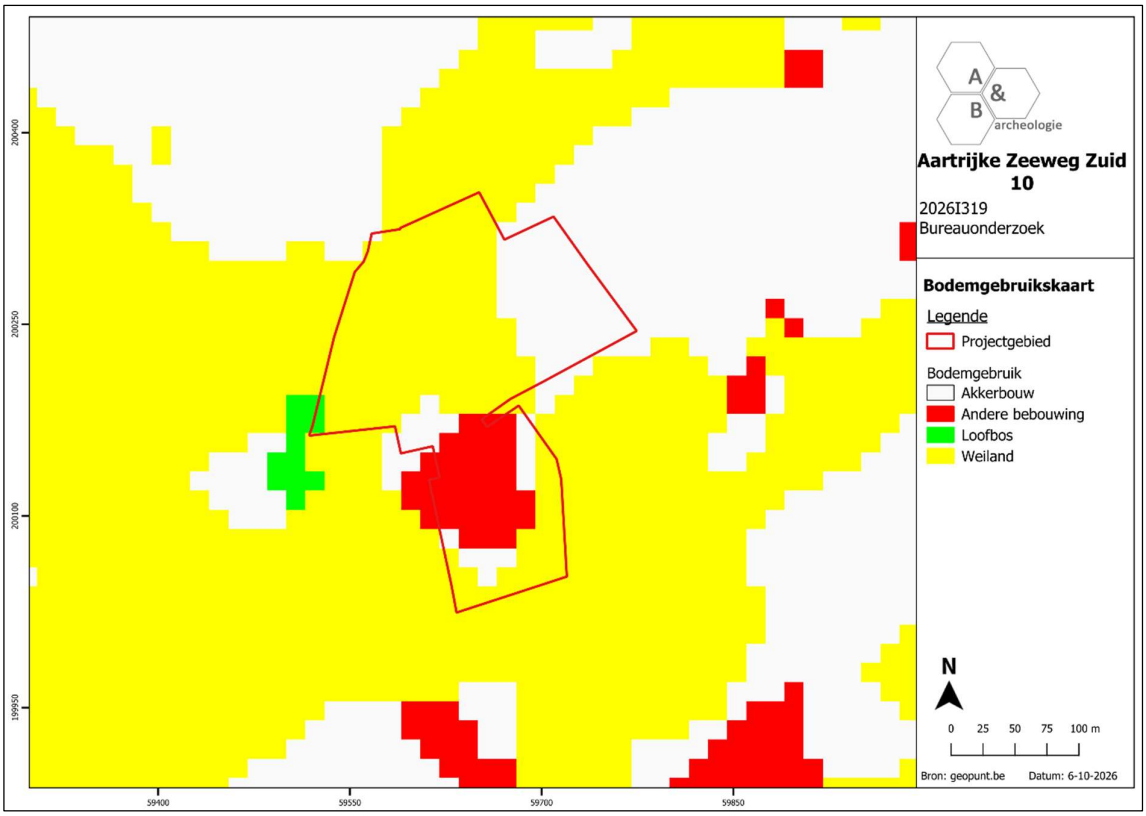
Figuur 7 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).



Figuur 8 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).



Figuur 9 Zicht op het kadasterplan ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

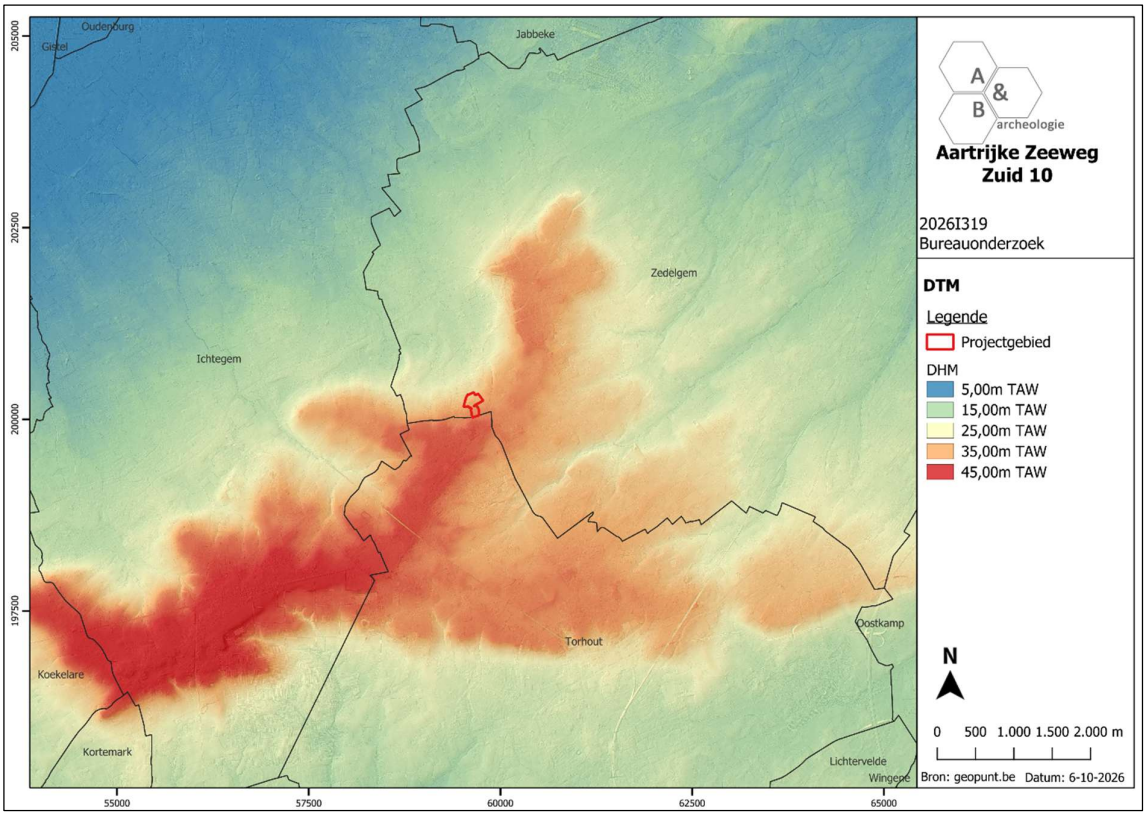


Figuur 10 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

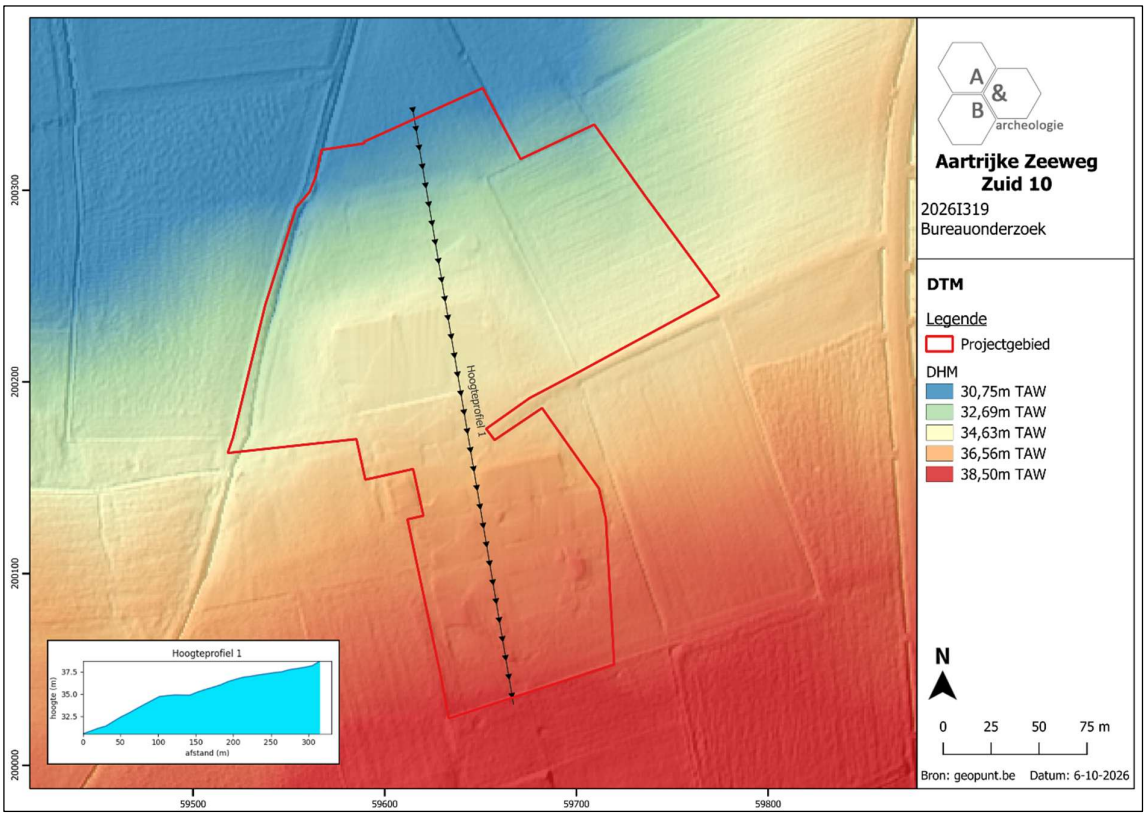
2.3.2. Landschappelijke situering

Het landschap van Aartrijke wordt voornamelijk gekenmerkt door de aanwezigheid van een noordoost-zuidwest georiënteerde heuvelrug die zich verder ten zuiden uitstrekt tussen Koekelare en Torhout. Ten noorden ervan bevinden zich diverse beekvalleien. Het plangebied bevindt zich op de noordelijke flank van de heuvelrug. Het maaiveldniveau loopt dan ook toe van noord (ca. +30,8m TAW) naar zuid (ca. +38,3m TAW). Rondom het plangebied bevinden zich enkele kleinere waterlopen. Zo ontspringt de Aletebeek/Ichtegembeek op ca. 450m ten westen van het plangebied, de Boergonjevaart/Zeewegbeek op ca. 750m ten noorden, en de IJzerwegbeek op ca. 1,6km ten zuidwesten. Deze waterlopen vloeien af richting het noordwesten, naar de Moerdijkvaart. De Wildebeek ontspringt op ca. 950m ten oosten en vloeit over in het Zuidvaartje, dat op ca. 1,5km ten noordoosten van het terrein loopt. De Moubeek vloeit op ca. 1,5km ten zuidoosten. Deze beken wateren af naar het noordoosten, naar de Kerkebeek.

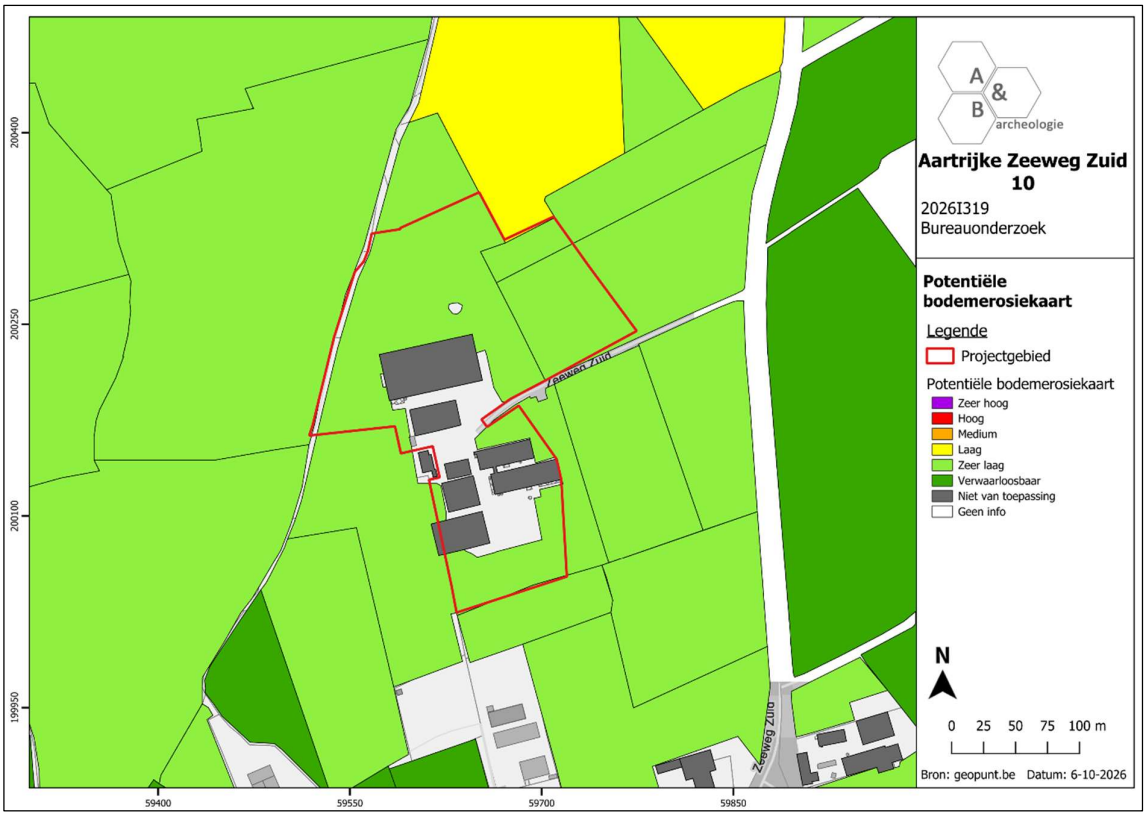
Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied grotendeels lichtgroen ingekleurd, wat een zeer lage erosiegraad inhoudt.



Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).



Figuur 12 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).



Figuur 13 Zicht op de potentiële bodemerosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

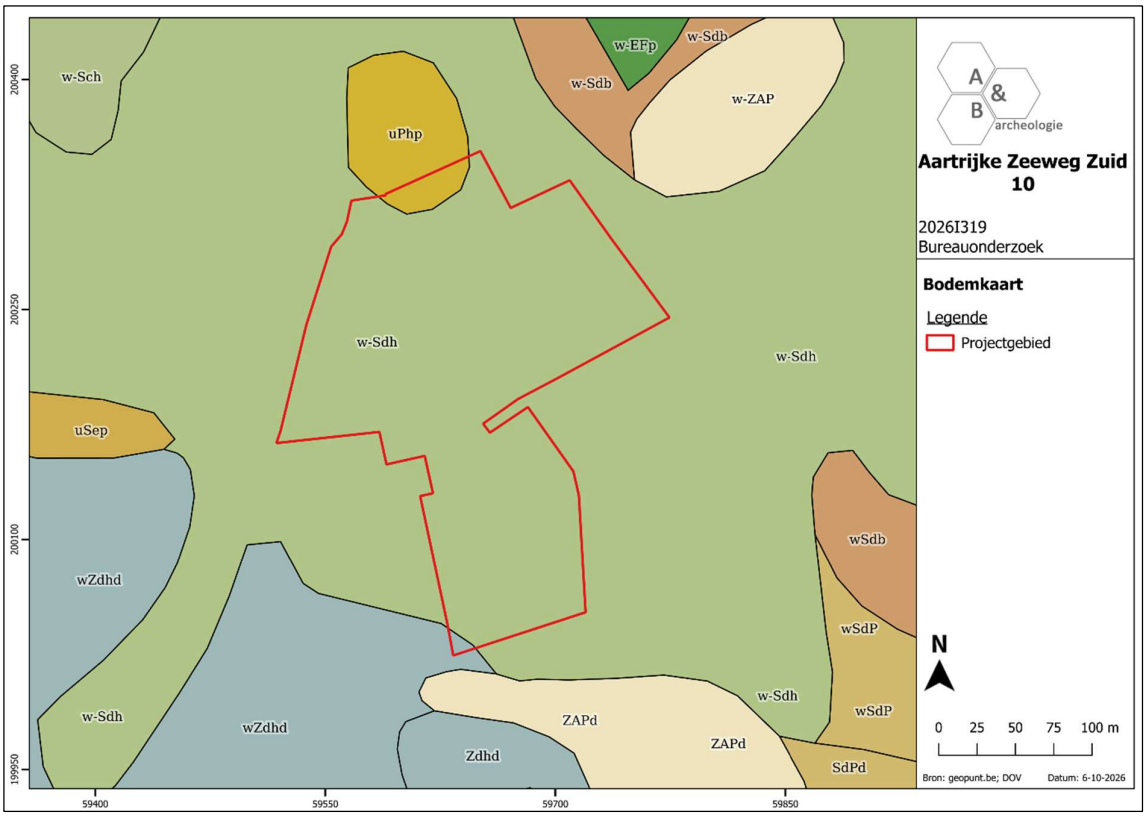
2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart worden binnen de contouren van het plangebied twee verschillende bodemtypes aangegeven:

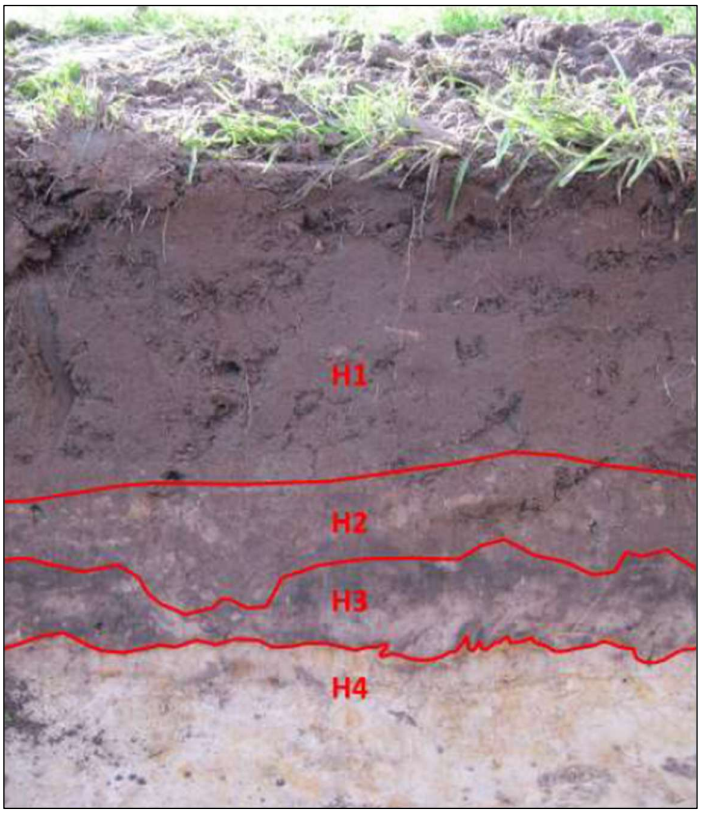
- In het uiterste noorden worden natte lichte zandleembodems zonder profielontwikkeling met klei op geringe diepte (<75cm) (type uPhp) gekarteerd. Het zijn stuwwatergronden waarbij roestverschijnselen voorkomen in de bouwvoor, die ca. 20cm à 30cm dik is. Onder de bouwvoor is een niet-humeus, soms wat zandig materiaal met roestvlekken aanwezig. Deze bodems zijn te nat in de winter en in het voorjaar. Soms raken ze in de zomer uitgedroogd.
- Over het grootste deel van het terrein komen matig natte lemige zandbodems met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont en klei-zand op geringe of matige diepte (type w-Sdh) voor. Deze postpodzolbodems hebben een goed humeuze, gehomogeniseerde bouwvoor met een dikte van ca. 30cm à 50cm. De podzol B-horizont is door oplossingsverschijnselen, maar vooral door het uitdelven en afvoeren van het verharde benedendeel op vele plaatsen quasi volledig verdwenen. Roestverschijnselen zijn soms moeilijk waar te nemen, maar beginnen in de podzol B-horizont, op ca. 40cm à 60cm onder het maaiveldniveau. De waterhuishouding van deze gronden is gunstig in de zomer, maar de bodems kunnen in de winter iets te nat worden.

In 2011 werd binnen het plangebied, ter hoogte van de bestaande varkensstal, reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door Raakvlak[6]. Hieruit bleek dat de originele bodem opgehoogd was met twee opeenvolgende pakketten (H1 en H2). De grens tussen de stabilisatiehorizont (H3) en het pleistocene zand (H4) was vrij scherp afgetekend, wat mogelijk wijst op een oude bewerkingslaag.

[6] Verwerft 2011.



Figuur 14 Zicht op de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV).



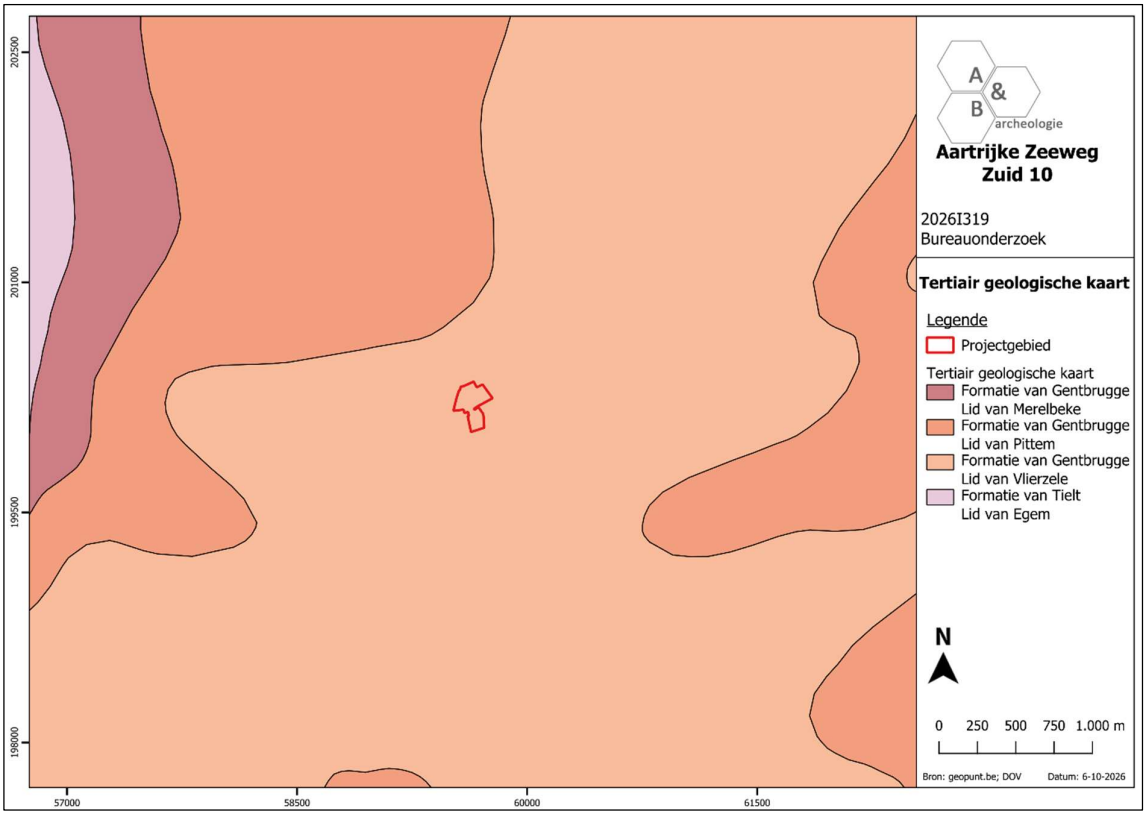
Figuur 15 Profiel uit het proefsleuvenonderzoek ter hoogte van de bestaande varkensstal (bron: Verwerft 2011, 7, fig. 7).

2.3.4. Geologische situering

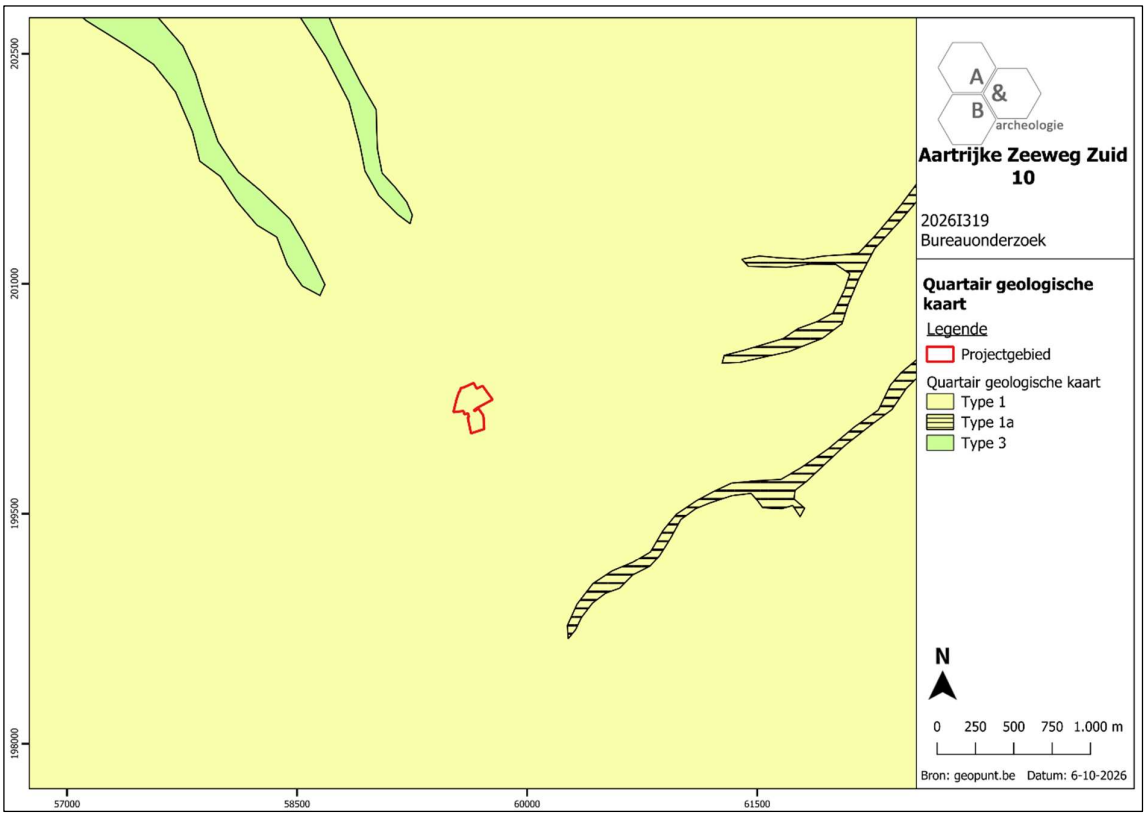
De Tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Gentbrugge, meer bepaald het Lid van Vlierzele. Deze geologische eenheid kenmerkt zich als een groen tot grijsgroen fijn zand dat glauconiet-, glimmer- en soms kleihoudend is en plaatselijk dunne zandsteenbankjes omvat.

De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 1 dat als volgt wordt omschreven: geen Holocene afzettingen boven op de Pleistocene sequentie (1). De ondergrond bestaat uit eolische afzettingen van zand tot silt uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), of mogelijk Vroeg-Holoceen (**E***LPw*) en/of hellingsafzettingen uit het Quartair (**H***Q*).

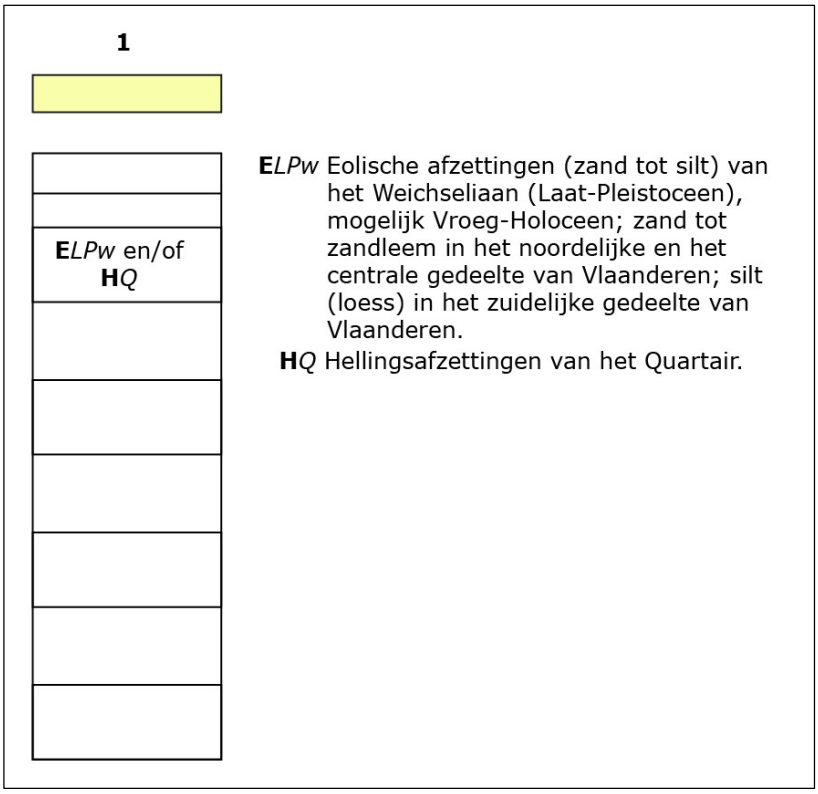
De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.



Figuur 16 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).



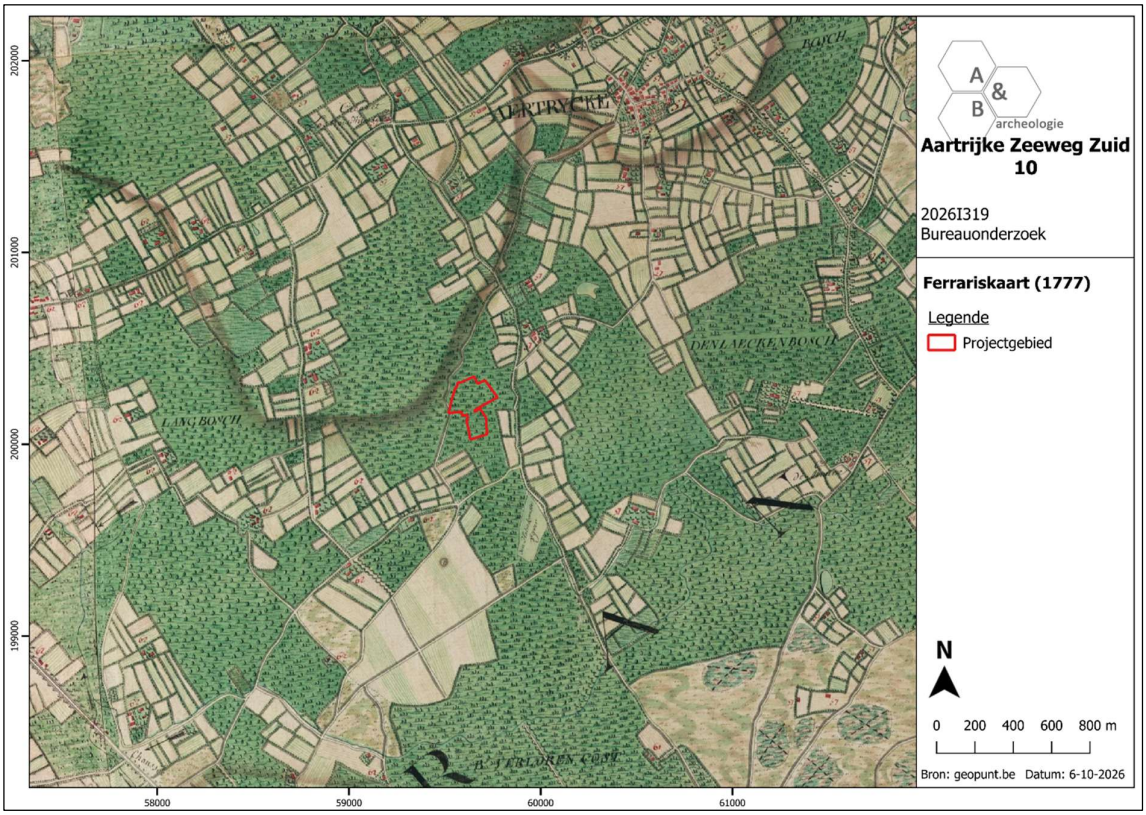
Figuur 17 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).



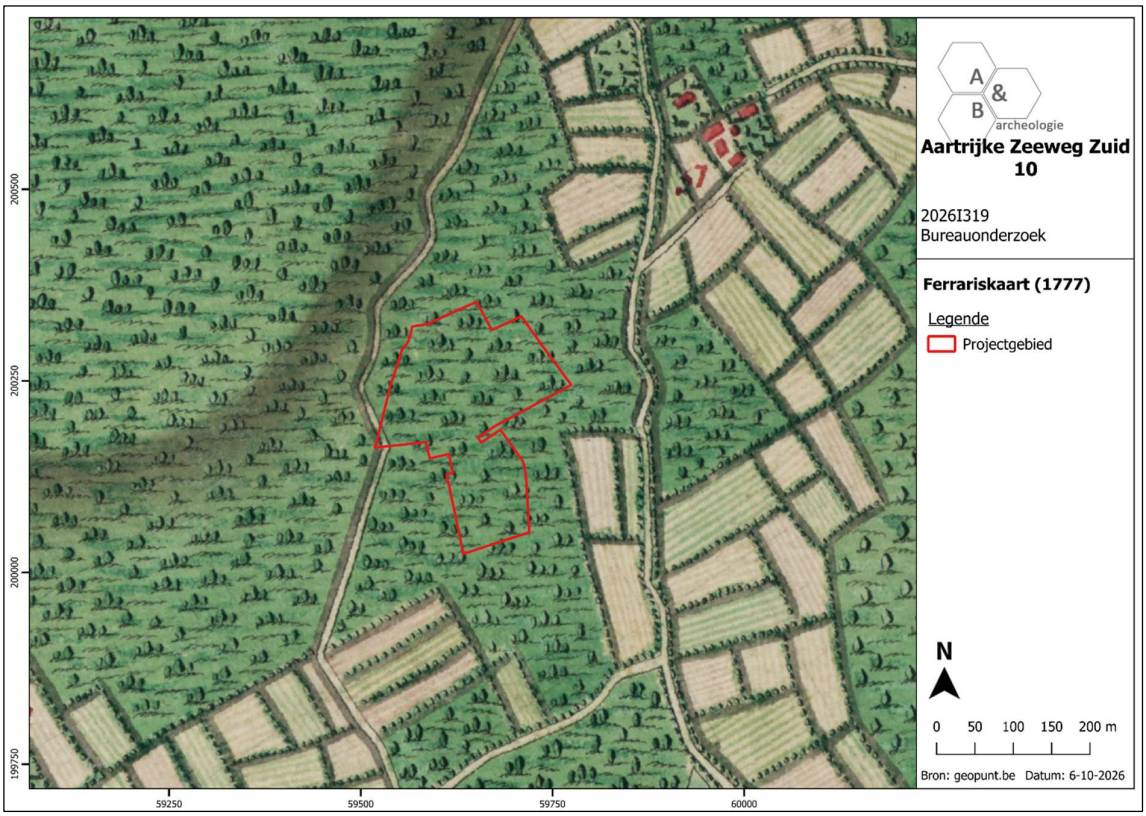
Figuur 18 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (type 1) (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering

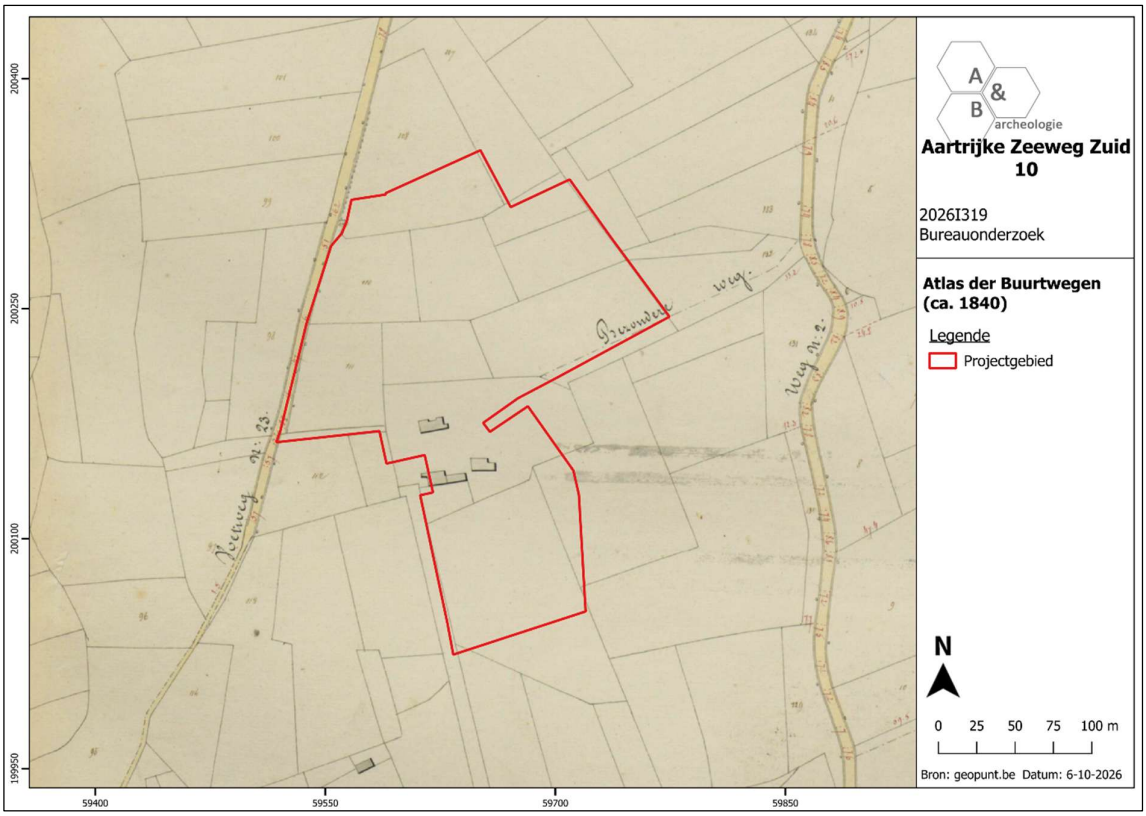
Het plangebied bevindt zich in een landelijke omgeving tussen de dorpskernen van Aartrijke, in het noordoosten, en Wijnendale, in het zuidwesten. De oudste betrouwbare kaart waarop het terrein is afgebeeld, is de Ferrariskaart uit ca. 1777. Op deze kaart wordt het plangebied gesitueerd tussen de reeds aanwezige Zeeweg Zuid in het oosten en een tweede weg, die vandaag nog deels als voetweg aanwezig is, in het westen. Het terrein is in deze periode volledig bebost. De Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840 geeft aan dat er tegen deze periode bebouwing tot stand kwam op het terrein, ter hoogte van het huidige landbouwbedrijf. Het gaat om drie verschillende volumes. De gronden ten noorden en ten zuiden zijn nu opgedeeld in percelen en dienen wellicht als landbouwgrond. De kaarten van Popp (ca. 1842-1879) en Vandermaelen (ca. 1846-1854) geven een gelijkaardige situatie weer. Ook op de topografische kaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw worden centraal drie gebouwen aangeduid. In het noordelijke terreindeel komt nu echter ook een klein bijgebouw voor. Dit gebouw is niet langer te onderscheiden op de orthofoto uit 1971. In de late 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw breidt het landbouwbedrijf zich door de bouw van nieuwe loodsen, stallen, verhardingen en sleufsilo's verder uit tot de huidige situatie, waarbij het centrale terreindeel grotendeels bebouwd en verhard is. De gronden ten noorden en ten zuiden bleven sinds de 18de eeuw onbebouwd en zijn op heden in gebruik als akkerland en weiland.



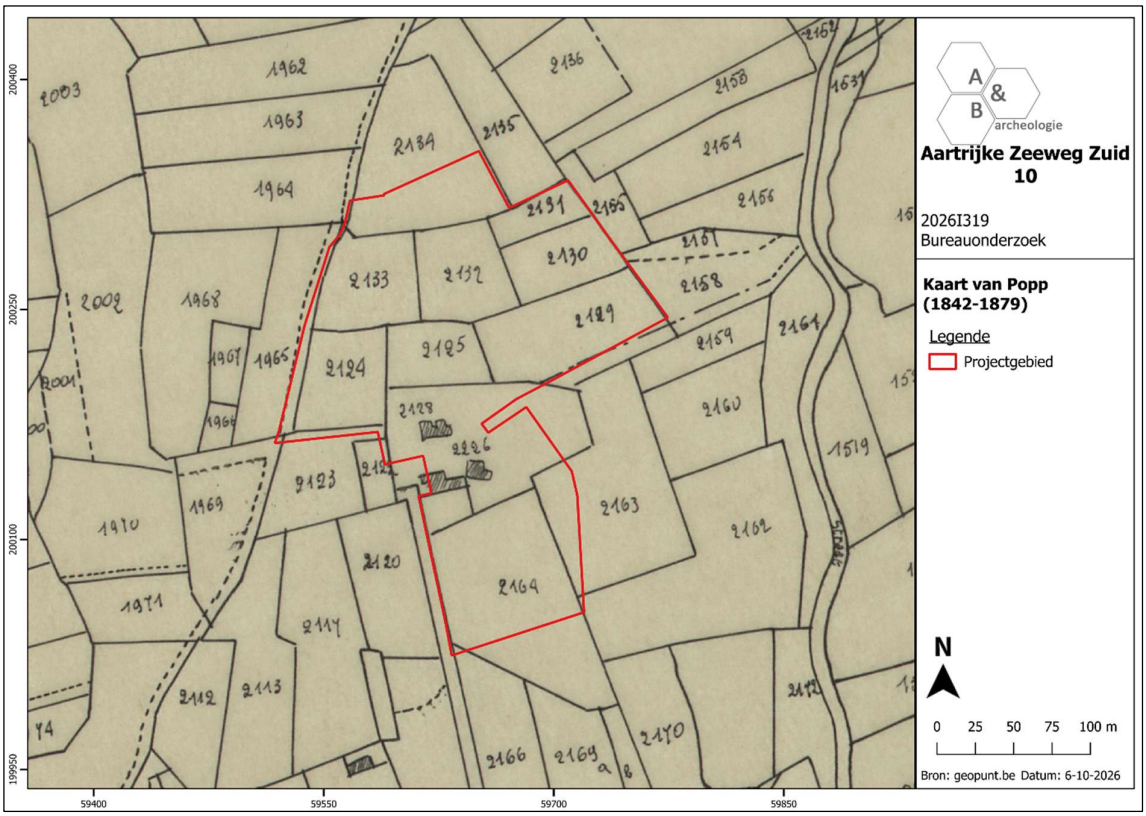
Figuur 19 Uitsnede uit de Ferrariskaart (ca. 1777) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).



Figuur 20 Detailuitsnede uit de Ferrariskaart (ca. 1777) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).



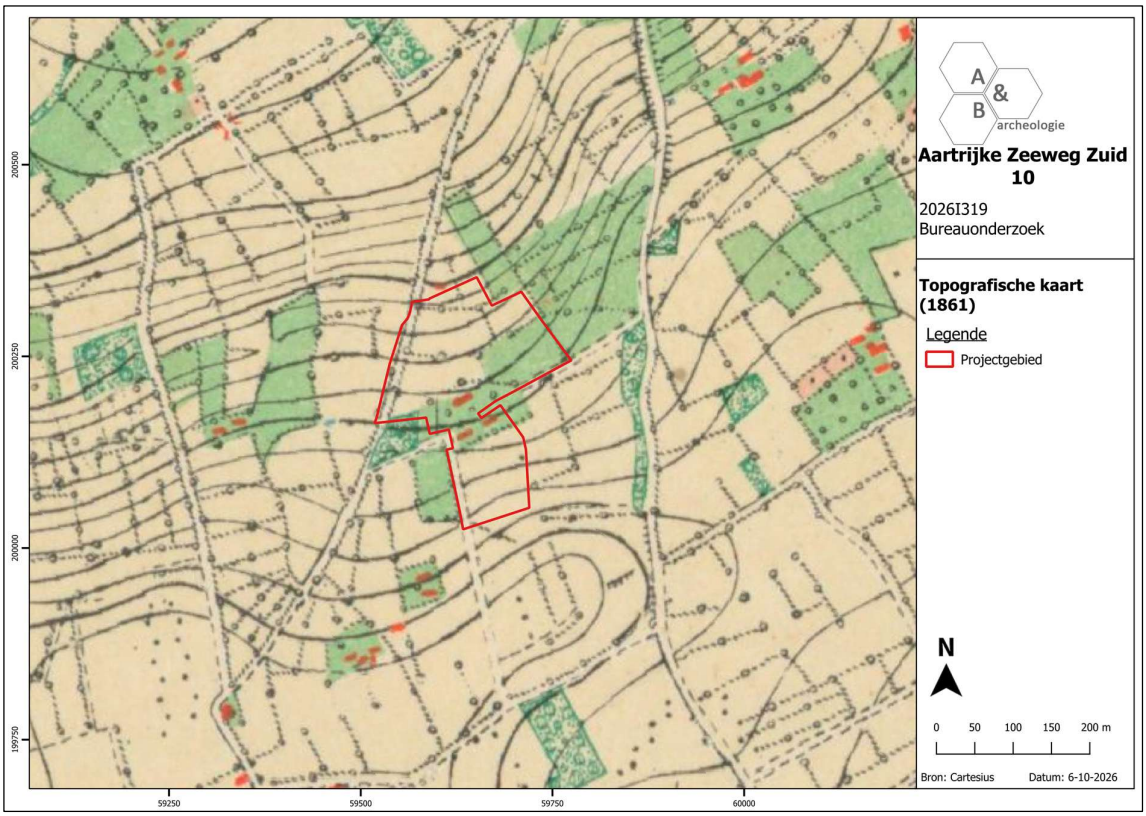
Figuur 21 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).



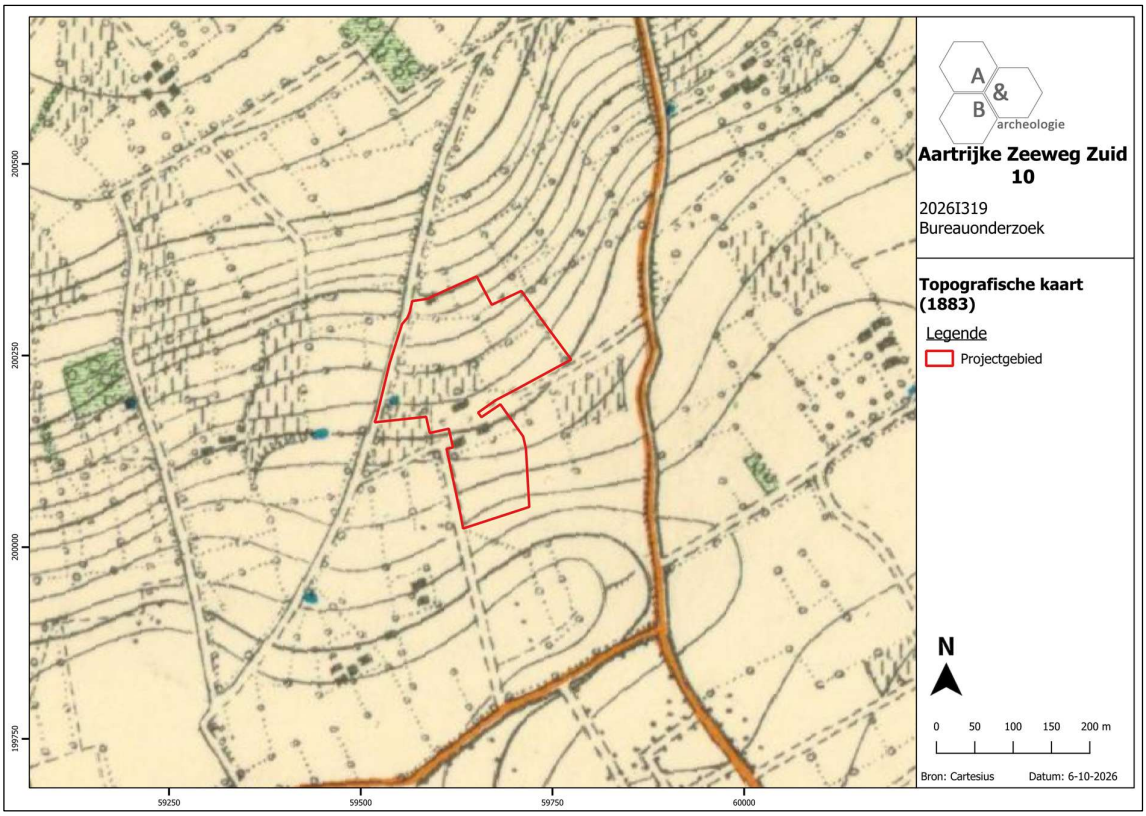
Figuur 22 Uitsnede uit de Poppkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).



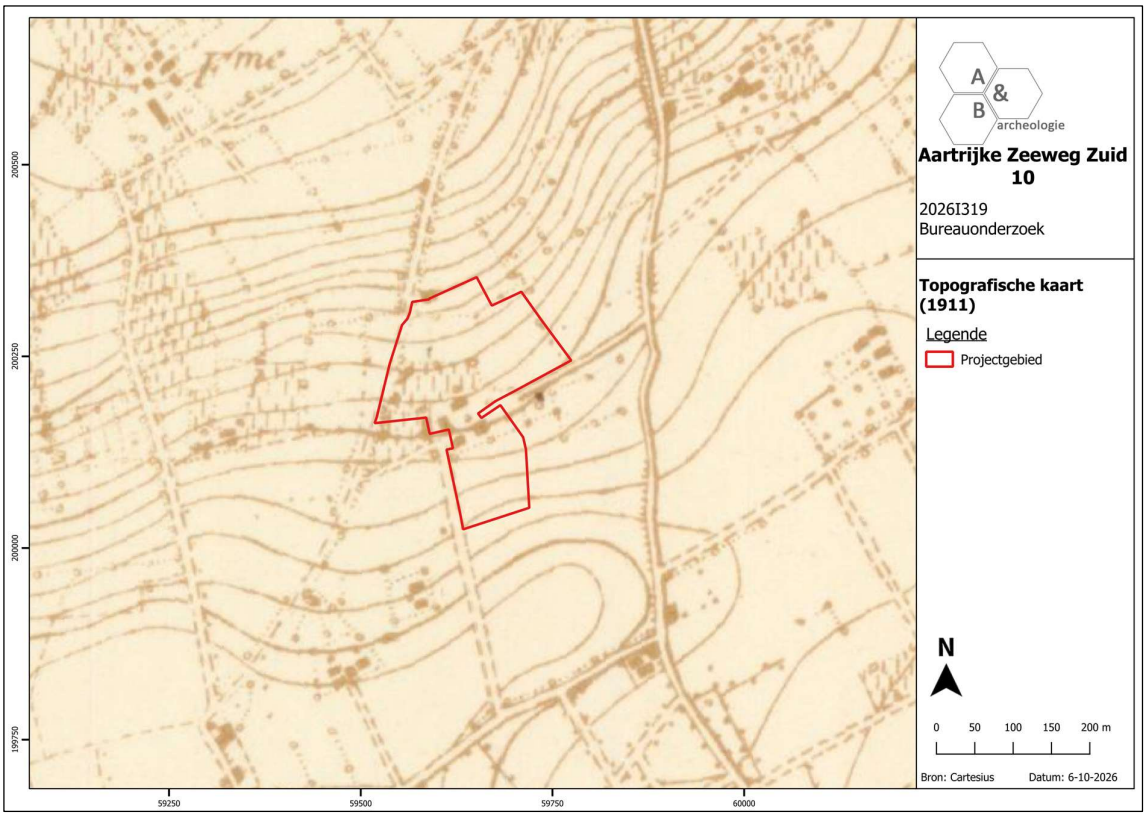
Figuur 23 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).



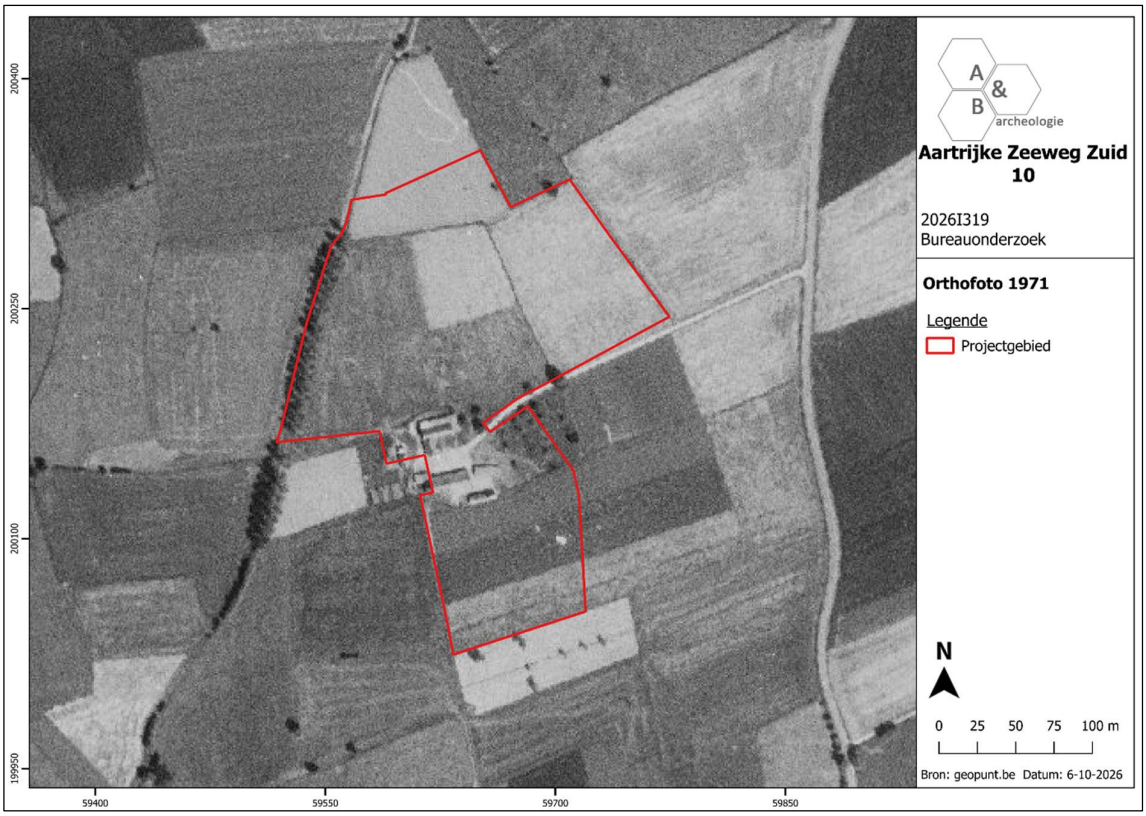
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1861 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).



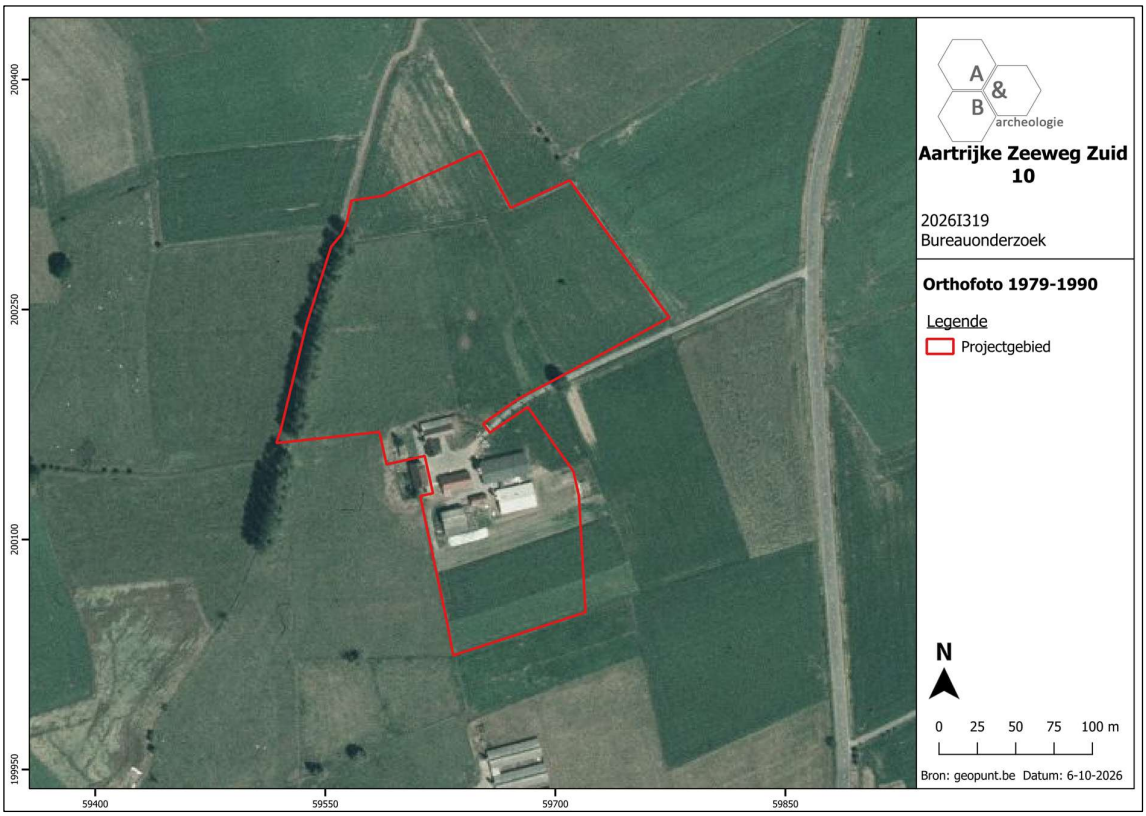
Figuur 25 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).



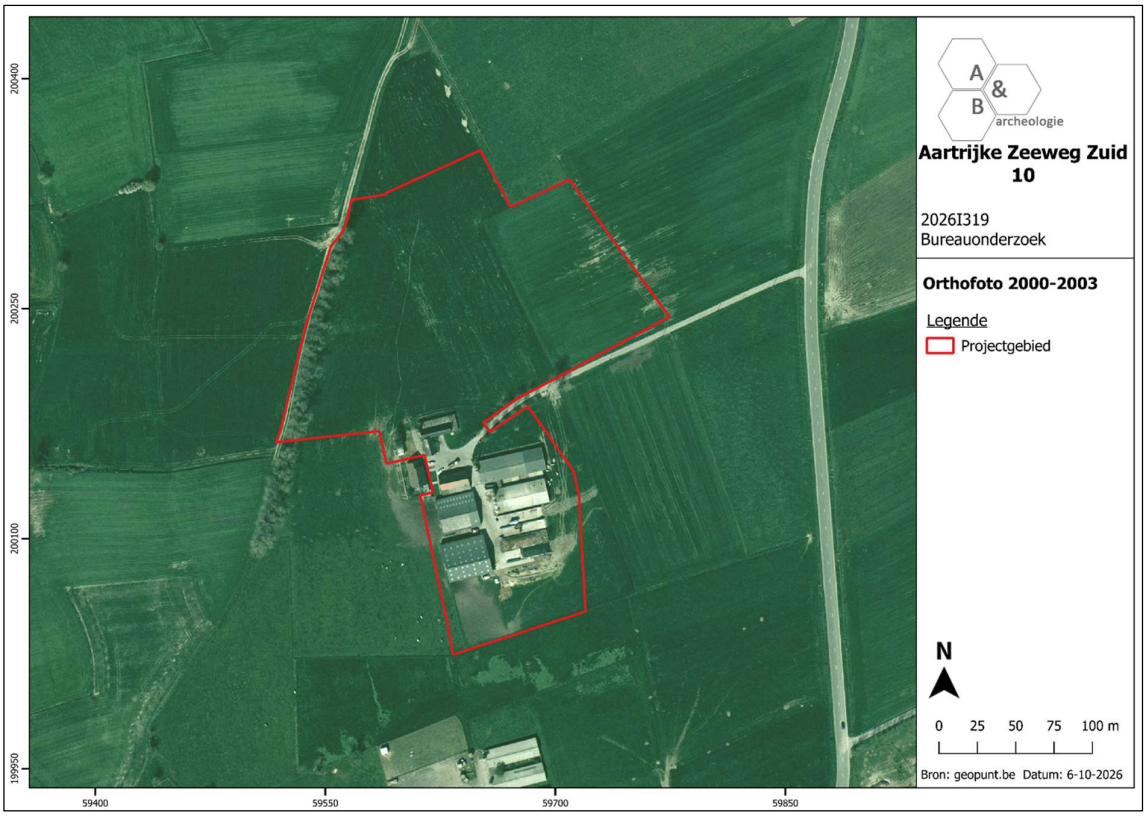
Figuur 26 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).



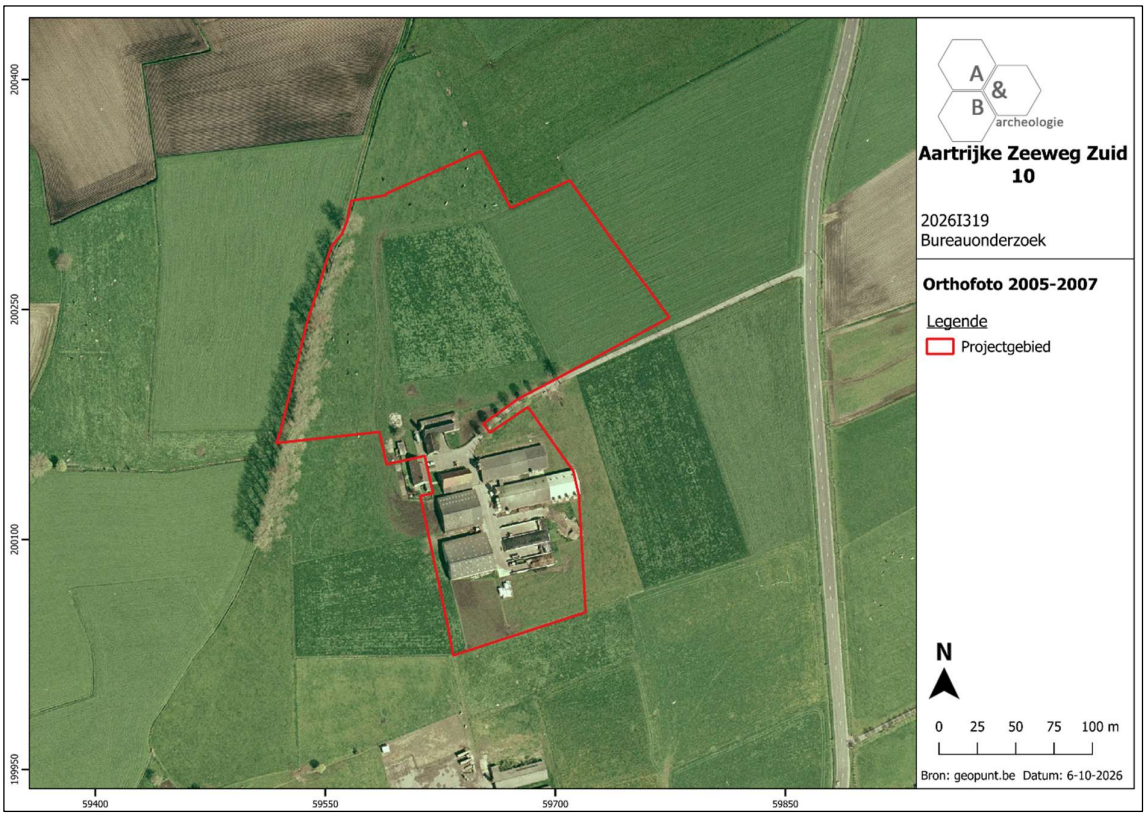
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).



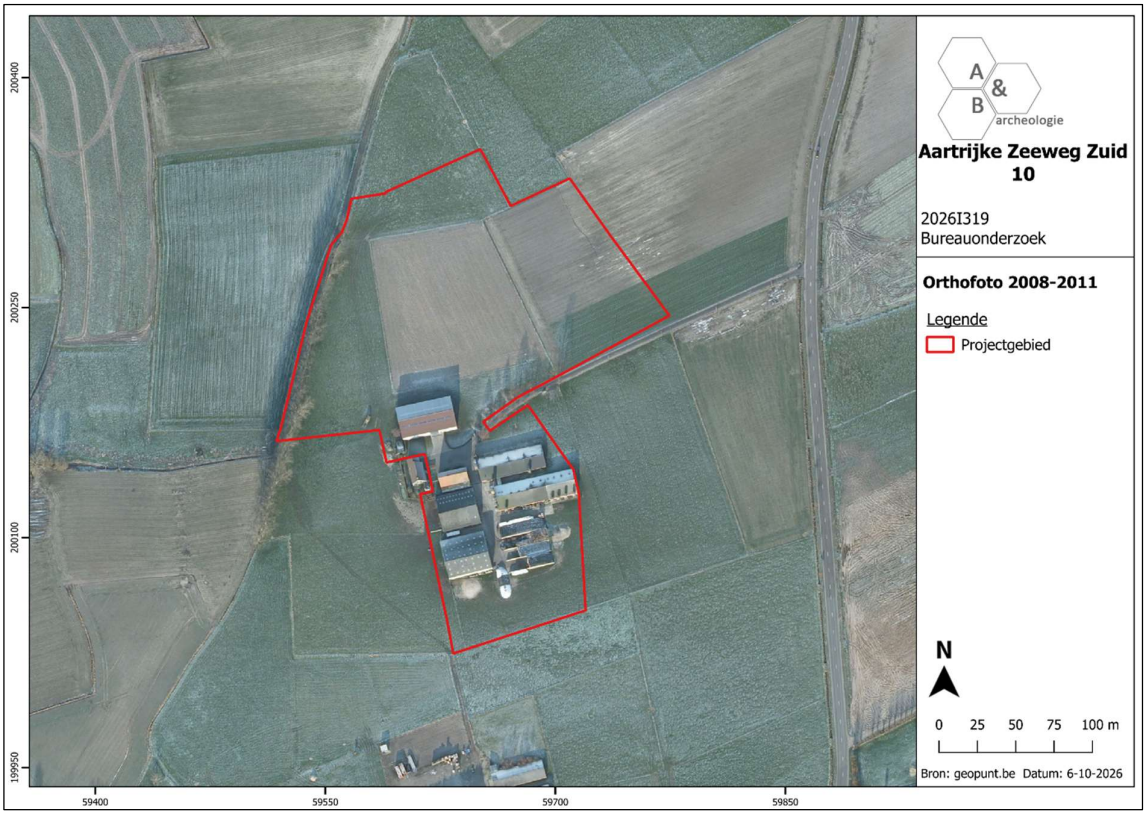
Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).



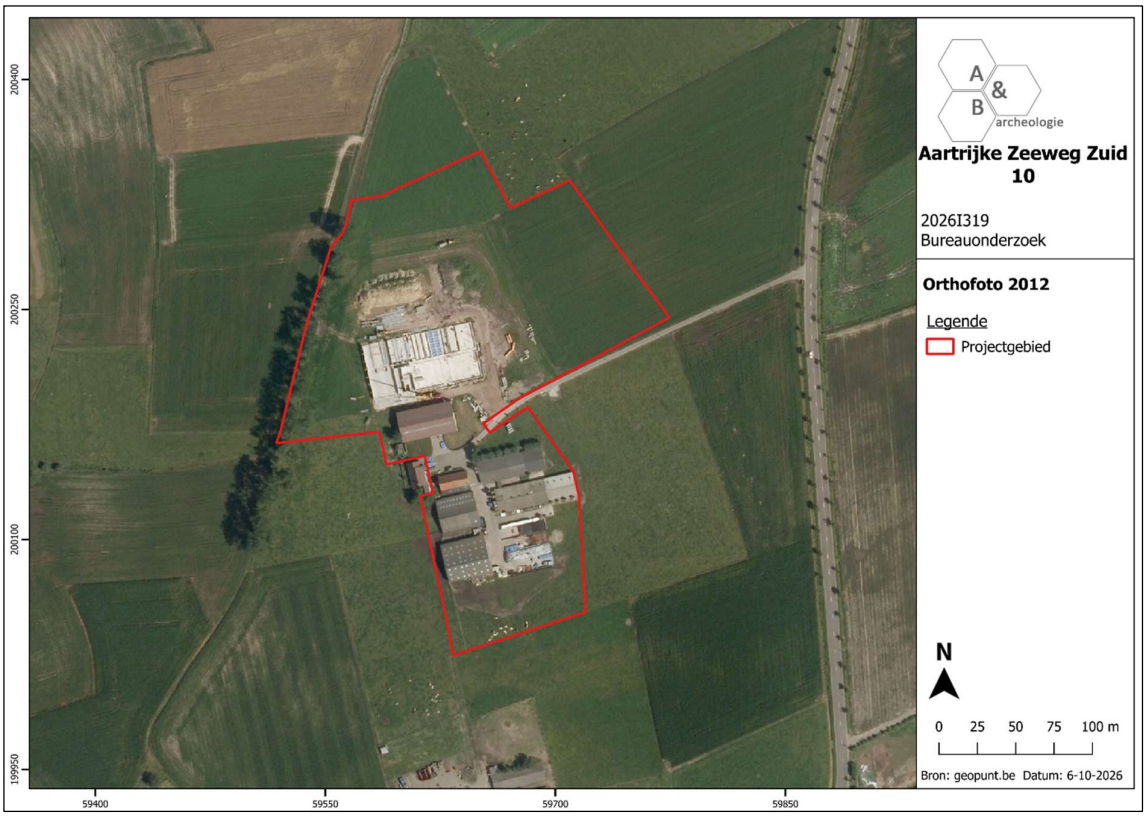
Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).



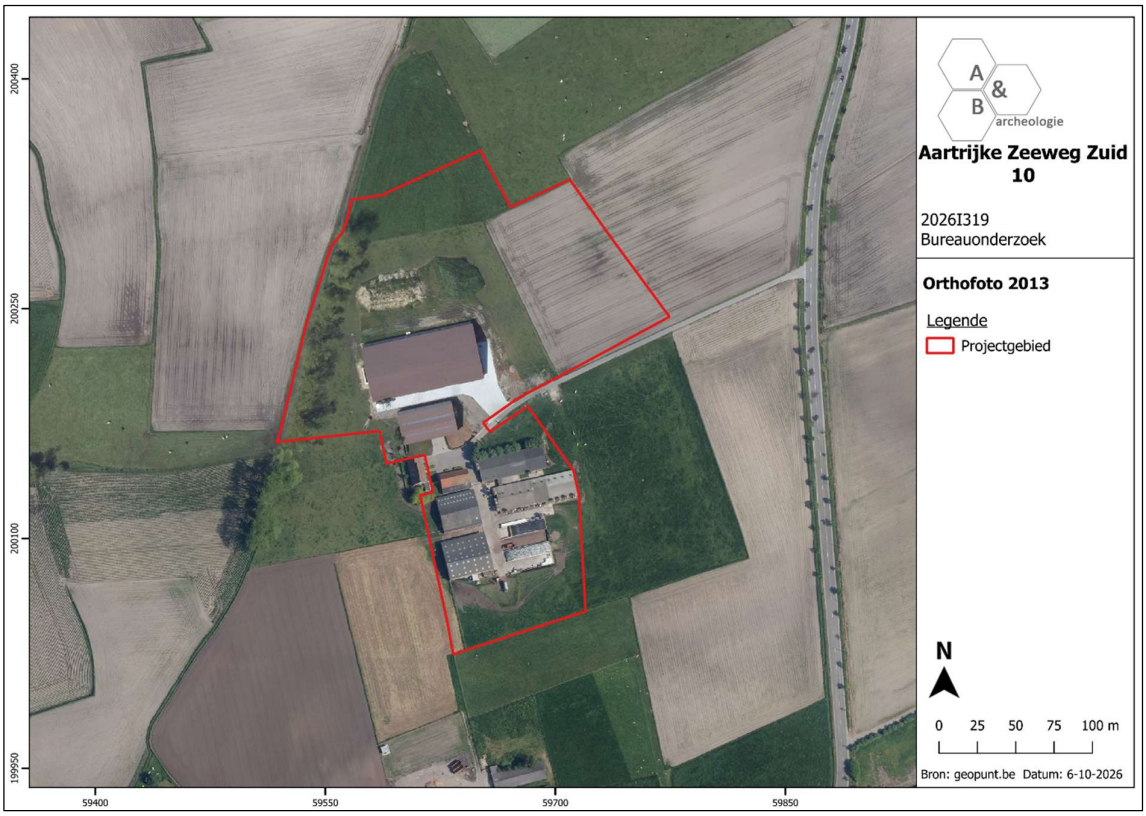
Figuur 30 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2005-2007 (bron: geopunt.be).



Figuur 31 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2008-2011 (bron: geopunt.be).



Figuur 32 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2012 (bron: geopunt.be).



Figuur 33 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2013 (bron: geopunt.be).



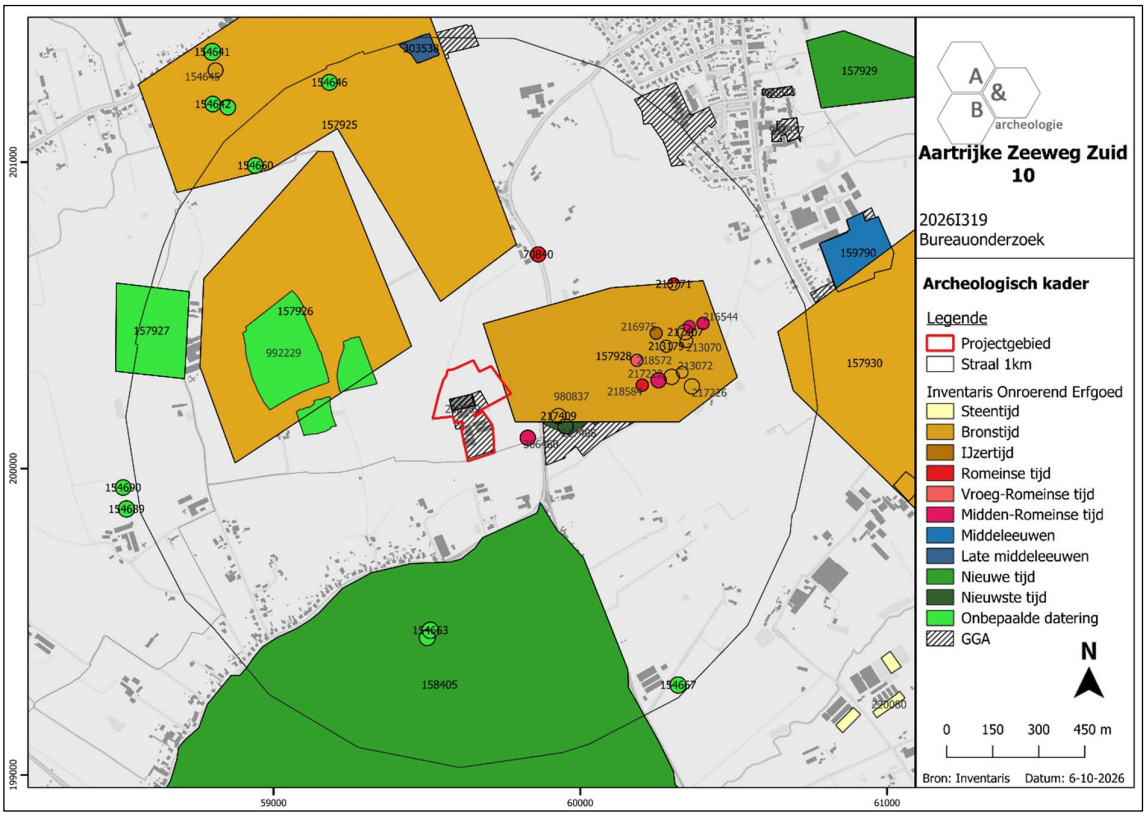
Figuur 34 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2026 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering[7]

In 2011 werd naar aanleiding van de bouw van de bestaande varkensstal binnen het plangebied een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (ID 218789[8]). Er werden twee parallelle oost-west georiënteerde sleuven aangelegd, maar deze leverden geen relevante sporen op. De zone werd dan ook ingekleurd als GGA. Ook het gebied ten zuiden wordt in de Inventaris Onroerend Erfgoed als 'gebieden geen archeologie' aangeduid.

Verder zijn in de omgeving van het plangebied diverse archeologische vindplaatsen gekend. Het gaat om sites gekend via luchtfotografische prospectie, cartografisch onderzoek, metaaldetectie, veldprospectie en gravend onderzoek. Hoewel gravend onderzoek nog eerder beperkt is, geven de waarden wel duidelijk aan dat de omgeving bewoond werd in de bronstijd, ijzertijd, Romeinse periode en middeleeuwen.

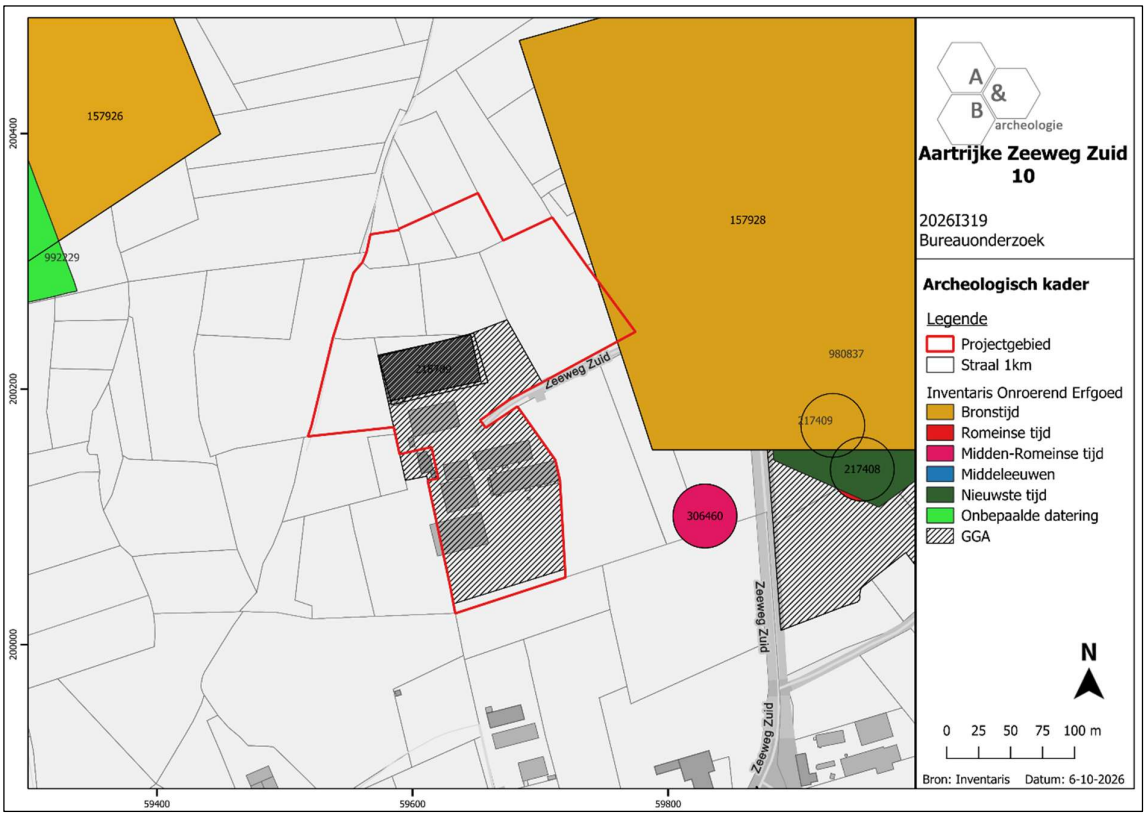
De gekende waarden uit een straal van ca. 1km rond het plangebied worden hieronder besproken.



Figuur 35 Uitsnede uit de Inventaris Onroerend Erfgoed ter hoogte van het plangebied (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed; geopunt.be).

[7] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Inventaris*.

[8] Verwerft 2011; Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid* 10.



Figuur 36 Detailuitsnede uit de Inventaris Onroerend Erfgoed ter hoogte van het plangebied (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed; geopunt.be).

2.5.1. Metaaltijden

Op basis van luchtfotografische prospectie zijn in de omgeving verschillende circulaire structuren gekend die vermoedelijk te interpreteren zijn als grafheuvels uit de metaaltijden. Ook werden andere sporen, zoals een mogelijk langbed, vierkante en rechthoekige enclosures, kuilenconcentraties en twee (mogelijke) laatmiddeleeuwse sites met walgracht herkend via luchtfotografie in de omgeving (ID 154646[9], 154660[10], 154662[11], 154663[12], 154667[13], 157925[14], 157926[15], 157927[16], 157928[17] en 157930[18]).

[9] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Gemeneveld circulaire structuur 118*.

[10] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *St-Martenskapel circulaire structuur 122*.

[11] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sparappelhoek circulaire structuur 124*.

[12] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sparappelhoek circulaire structuur 125*.

[13] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Verlorenkost circulaire structuur 166*.

[14] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 17 Gemeneveld*.

[15] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 18*.

[16] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke/Ichtegem luchtfotografie ensemble 19*.

[17] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 23*.

[18] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 25*.

Bij metaaldetectie kwamen ten oosten van het plangebied daarnaast reeds enkele vondsten uit de metaaltijden, waaronder een Keltische gouden munt (ID 216975[19]), een munt uit 60-50 v.C. (ID 217410[20]) en mogelijk Keltisch ringgeld (ID 217226[21] en 220167[22]) aan het licht.

2.5.2. Romeinse tijd

De huidige Zeeweg gaat terug op een Romeinse weg die de Zandstraat in Oudenburg verbond met de Steenstraat in Aartrijke. Bij verbredingswerken van de Zeeweg werd op ca. 500m ten noordoosten van het plangebied in 1972 een archeologisch onderzoek uitgevoerd (ID 70840[23]). Hierbij werd een deel van de antieke bestrating aangetroffen. Deze bestond uit drie verschillende lagen, namelijk een laag verzette zavel (nivellering), een laag met grote veldstenen, en een laag zavel, vermengd met kleine brokken veldstenen en leembrokken. Het onderzoek toonde aan dat de weg niet stopt in Aartrijke maar verder doorloopt naar het zuiden. Bij het kruispunt van twee Romeinse wegen kan een nederzetting verwacht worden.

De Romeinse aanwezigheid werd ook reeds aangetoond via metaaldetectievonden die zich vooral ten oosten van het plangebied clusteren. Zo werden onder meer diverse munten, waaronder een zilveren quinarius uit 89 v.C. (ID 218572[24]), enkele munten van Marcus Aurelius (161-180 n.C.) (ID 217222[25], 217407[26] en 220169[27]), een dupondius of as van Faustina II (169-175 n.C.) (ID 213070[28]), een munt van Gordianus III (225-244 n.C.) (ID 216544[29]), en diverse niet nader te identificeren munten (ID 213072[30], 213771[31], 216975[32], 217222[33], 217226[34], 218572[35], 218584[36], 220167[37] en 220169[38]), fibulafragmenten

[19] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijksestraat*.
[20] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[21] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[22] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[23] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg 2*.
[24] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[25] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[26] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[27] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[28] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[29] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*.
[30] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[31] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *zeeweg zuid*.
[32] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijksestraat*.
[33] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[34] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[35] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[36] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*.
[37] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[38] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.

(ID 217226[39], 217407[40], 218572[41], 220167[42] en 220169[43]), een gewichtje (ID 213070[44]), een beeldje, mogelijk van Fortuna (ID 218584[45]) enz. aangetroffen.

Bij veldkartering zouden meteen ten oosten van het plangebied daarnaast een gave schaal in terra sigillata, mogelijk van het type Dragendorf 42, en enkele munten teruggevonden zijn (ID 306460[46]). Vermoedelijk zijn de vondsten afkomstig uit een grafcontext.

2.5.3. Middeleeuwen

Ter hoogte van locatie 216544[47] werd bij metaaldetectie een gouden schijffibula uit de Merovingische periode aangetroffen.

Daarnaast wordt op ca. 1km ten noorden van het plangebied een laatmiddeleeuwse site met walgracht aangeduid op basis van cartografische documenten (ID 303538[48]).

2.5.4. Nieuwe en nieuwste tijd

Op ca. 550m ten zuiden van het plangebied wordt een grote zone ingekleurd als het strijdtoneel van de slag bij Wijnendale van 28 september 1708 (ID 158405[49]). Tijdens deze slag, die kaderde in de Spaanse Successieoorlog, nam het Franse leger, onder leiding van graaf de la Motte, het op tegen een geallieerd leger, onder leiding van generaal Webb. De korte en hevige strijd zorgde voor zware verliezen. Zo sneuvelden op twee uur tijd ca. 3.000 tot 4.000 Franse en Spaanse soldaten. Aan de geallieerde zijde werden 900 doden of gekwetsten gerapporteerd. Door de overwinning van de geallieerden bereikte het Engelse konvooi Rijsel op 29 september en werd de belegering verdergezet. Drie weken later, op 22 oktober, viel de stad.

Op ca. 650m ten oosten van het plangebied wordt een voormalige windmolen aangeduid op basis van cartografische bronnen (ID 213179[50]). De molen stamt minstens uit de 18de eeuw.

[39] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[40] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[41] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[42] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[43] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[44] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[45] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*.
[46] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sparappelhoek II*.
[47] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*.
[48] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Noord*.
[49] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Slag bij Wijnendale 1708*.
[50] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*.

Bij metaaldetectie werden in de omgeving enkele vondsten uit de nieuwe en nieuwste tijd gerecupereerd. Het gaat onder meer om een 16de-eeuws kledinghaakje (ID 216975[51]), enkele 17de (ID 213771[52] en 217408[53]) en 18de-eeuwse munten (ID 217222[54] en 217409[55]), musketkogels (ID 217222[56]), en om kogelhulzen en schrapnelfragmenten uit de Wereldoorlogen (ID 217222[57], 217226[58], 217408[59] en 217409[60]).

Op ca. 300m ten oosten van het plangebied werd bij een proefsleuvenonderzoek in 2020 een dertigtal sporen gedocumenteerd (ID 980837[61]). Het ging om enkele 19de-eeuwse perceelsgreppels, kuilen, waaronder kleiwinningskuilen en paalkuilen. Er konden geen gebouwstructuren geïdentificeerd worden en de datering van de sporen bleef onzeker.

2.5.5. Onbepaalde datering

Ter hoogte van de Processiestraat, op ca. 600m ten westen van het plangebied, werd bij een archeologisch vooronderzoek slechts een greppel van onbepaalde datum aangesneden (ID 992229[62]).

[51] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijksestraat*.
[52] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *zeeweg zuid*.
[53] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[54] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[55] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[56] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[57] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[58] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[59] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[60] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*.
[61] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zedelgem Zeeweg Zuid*.
[62] Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Processiestraat*.

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied bevindt zich in een landelijke omgeving tussen de dorpskernen van Aartrijke en Wijnendale. Het terrein was in de 18de eeuw onbebouwd en volledig bebost. In de eerste helft van de 19de eeuw werden de bosgronden omgezet in landbouwgronden en kwamen centraal op het terrein drie gebouwen tot stand die de voorlopers vormen van het huidige landbouwbedrijf. Vooral op het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw breidde de bebouwing sterk uit tot de huidige situatie. Het noordelijke en zuidelijke terreindeel bleef echter sinds de 18de eeuw onbebouwd en is op heden in gebruik als akkerland en weiland.

- Het projectgebied kent een interessante landschappelijke ligging, op de noordelijke flank van een heuvelrug, die wordt omgeven door enkele natuurlijke waterlopen. Het terrein helt relatief sterk van noord (ca. +30,8m TAW) naar zuid (ca. +38,3m TAW). Op basis van de gegevens uit de bodemkaart en de vaststellingen uit het proefsleuvenonderzoek van 2011 ter hoogte van de bestaande varkensstal worden binnen het plangebied natte lichte zandleem of lemige zandbodems zonder profielontwikkeling verwacht. Mogelijk is de originele bodem ietwat opgehoogd. Onder de ophoging wordt een Ap-C profiel verwacht.

- Het zuidelijke deel van het plangebied wordt ingekleurd als ‘gebieden geen archeologie’. Tijdens een proefsleuvenonderzoek naar aanleiding van de bouw van de bestaande varkensstal werden op het terrein geen archeologische sporen aangetroffen. In de omgeving van het plangebied zijn echter wel diverse vindplaatsen gekend via luchtfotografische prospectie, cartografisch onderzoek, metaaldetectie, veldprospectie en gravend onderzoek. Hoewel gravend onderzoek nog relatief beperkt bleef, geven de gekende waarden duidelijk aan dat de omgeving bewoond werd in de bronstijd, ijzertijd, Romeinse periode en middeleeuwen.

- Op basis van de eerdere bodemkundige waarnemingen kan gesteld worden dat het potentieel op in situ bewaarde steentijd artefactensites binnen het plangebied zeer laag is. De landschappelijke ligging van het plangebied, binnen een hogere zone in het landschap, nabij enkele natuurlijke waterlopen en een oud wegtracé, geven, samen met de gekende archeologische waarden uit de omgeving, daarentegen een verhoogd potentieel voor sites met grondsporen aan. Deze verwachting geldt enkel nog voor het noordelijke terreindeel. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt immers ingekleurd als ‘gebieden geen archeologie’.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

De initiatiefnemer wenst binnen het noordelijke deel van het plangebied enkele werkzaamheden uit te voeren. De bestaande bebouwing blijft integraal behouden en in het zuidelijke terreindeel zullen geen werken plaatsvinden. Ten noorden van de bestaande varkensstal zal een nieuwe stal (ca. 3.382m²) met mest- en hemelwaterkelder gebouwd worden. Voor de uitgraving van de kelder dient rekening gehouden te worden met een maximale bodemingreep van ca. 2,5m onder het huidige maaiveldniveau. De aarde uit de kelder zal gebruikt worden om het omliggende terrein (ca. 6.172m²) op te hogen. Het materiaal wordt bovenop de huidige teelaarde geplaatst; er zijn dan ook geen bodemingrepen gepland in deze zone. Ten zuiden van de nieuwe stal zal verder een nieuwe betonverharding (ca. 1.878m²) aangelegd worden. Hierbinnen wordt een nieuwe laadkade en weegbrug voorzien en worden enkele silo's gebouwd. Voor de aanleg van de verharding moet een bodemingreep van ca. 50cm à 60cm in rekening gebracht worden.

De bodemingrepen situeren zich ten noorden van de bestaande bebouwing en omvatten de bouw van de varkensstal (ca. 3.382m²; ca. 2,5m diep) en de aanleg van een nieuwe verharding (ca. 1.878m²; ca. 0,5-0,6m diep). De geplande betonverharding valt echter deels binnen de GGA. De resterende verstoringszone is nog ca. 4.540m².

Het noordelijke deel van het plangebied kent een verhoogde archeologische verwachting voor sites met grondsporen uit de metaaltijden, Romeinse tijd en/of middeleeuwen. Op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van archeologische sites niet aangetoond worden. De geplande werken zullen een nefaste impact hebben op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren over de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van het plangebied, waarvan het archeologisch belang reeds enigszins is aangetoond hoewel gravend onderzoek nog relatief schaars is. Er dient aldus een verder vooronderzoek plaats te vinden, in uitgesteld traject, na het verkrijgen van de omgevingsvergunning.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of beperkte impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' en omvatten een landschappelijk booronderzoek, een geofysisch onderzoek en/of veldkartering/metaaldetectie. Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient overgegaan te worden tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem', zoals een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek, een proefsleuvenonderzoek of een proefputtenonderzoek. Indien een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is het niet noodzakelijk om een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren op het terrein. De bodemkundige gegevens uit het proefsleuvenonderzoek van 2011 geven immers aan dat er op het terrein sprake is van een Ap-C bodemopbouw. Het potentieel op in situ bewaarde steentijd artefactensites wordt op basis hiervan laag ingeschat.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken zoals magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar etc.

In dit geval is het niet zinvol deze onderzoeksmethode toe te passen. Ze kan aldus buiten beschouwing gelaten worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag wordt tot een diepte van ca. 20cm afgezocht door middel van parallelle looplijnen, met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval is het niet zinvol deze onderzoeksmethode toe te passen. Ze kan aldus buiten beschouwing gelaten worden. Wel dient tijdens het proefsleuvenonderzoek (cf. infra) een metaaldetector ingezet te worden ter controle van de aangelegde sleuven en de grondhopen.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek hebben als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bijvoorbeeld *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden opgesteld volgens een bepaald grid met optimale spreiding.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Het doel van proefputten in functie van steentijd artefactensites is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van het terrein door een beperkt, maar statistisch representatief deel van het terrein op te graven.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van het terrein door een beperkt, maar statistisch representatief deel van het terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek door middel van proefsleuven noodzakelijk om eventuele archeologische sites met grondsporen op te sporen. Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied bevindt zich in een landelijke omgeving tussen de dorpskernen van Aartrijke, in het noordoosten, en Wijnendale, in het zuidwesten. De oudste betrouwbare kaart waarop het terrein is afgebeeld, is de Ferrariskaart uit ca. 1777. Op deze kaart wordt het plangebied gesitueerd tussen de reeds aanwezige Zeeweg Zuid in het oosten en een tweede weg, die vandaag nog deels als voetweg aanwezig is, in het westen. Het terrein is in deze periode volledig bebost. De Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840 geeft aan dat er tegen deze periode bebouwing tot stand kwam op het terrein, ter hoogte van het huidige landbouwbedrijf. Het gaat om drie verschillende volumes. De gronden ten noorden en ten zuiden zijn nu opgedeeld in percelen en dienen wellicht als landbouwgrond. De kaarten van Popp (ca. 1842-1879) en Vandermaelen (ca. 1846-1854) geven een gelijkaardige situatie weer. Ook op de topografische kaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw worden centraal drie gebouwen aangeduid. In het noordelijke terreindeel komt nu echter ook een klein bijgebouw voor. Dit gebouw is niet langer te onderscheiden op de orthofoto uit 1971. In de late 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw breidt het landbouwbedrijf zich door de bouw van nieuwe loodsen, stallen, verhardingen en sleufsilo's verder uit tot de huidige situatie, waarbij het centrale terreindeel grotendeels bebouwd en verhard is. De gronden ten noorden en ten zuiden bleven sinds de 18de eeuw onbebouwd en zijn op heden in gebruik als akkerland en weiland.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Het noordelijke deel van het plangebied bleef, op een klein bijgebouw na, sinds de 18de eeuw onbebouwd. Eventuele oudere archeologische sporen zouden dan ook een gunstige bewaring kunnen kennen.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Deze onderzoeksvraag kan op basis van het bureauonderzoek alleen niet beantwoord worden.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De initiatiefnemer wenst binnen het noordelijke deel van het plangebied enkele werkzaamheden uit te voeren. De bestaande bebouwing blijft integraal behouden en in het zuidelijke terreindeel zullen geen werken plaatsvinden. Ten noorden van de bestaande varkensstal zal een nieuwe stal (ca. 3.382m²) met mest- en hemelwaterkelder gebouwd worden. Voor de uitgraving van de kelder dient rekening gehouden te worden met een maximale bodemingreep van ca. 2,5m onder het huidige maaiveldniveau. De aarde uit de kelder zal gebruikt worden om het omliggende terrein (ca. 6.172m²) op te hogen. Het materiaal wordt bovenop de huidige teelaarde geplaatst; er zijn dan ook geen bodemingrepen gepland in deze zone. Ten zuiden van de nieuwe stal zal verder een nieuwe betonverharding (ca. 1.878m²) aangelegd worden. Hierbinnen wordt een nieuwe laadkade en weegbrug voorzien en worden enkele silo's gebouwd. Voor de aanleg van de verharding moet een bodemingreep van ca. 50cm à 60cm in rekening gebracht worden.

De bodemingrepen situeren zich ten noorden van de bestaande bebouwing en omvatten de bouw van de varkensstal (ca. 3.382m²; ca. 2,5m diep) en de aanleg van een nieuwe verharding (ca. 1.878m²; ca. 0,5-0,6m diep).

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan op basis van het bureauonderzoek alleen niet met 100% zekerheid vastgesteld worden. De kans op het aantreffen van archeologische sites met grondsporen is echter niet onbestaande.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. Hierbij worden parallelle proefsleuven aangelegd om het potentieel op sites met grondsporen in kaart te brengen. Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het belangrijk de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel van of over het volledige terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen aan de Zeeweg Zuid 10 te Aartrijke (deelgemeente van Zedelgem, provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de bodemingreep minstens 5.000m² beslaat, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is 43.142m² groot en heeft een onregelmatige vorm. Het situeert zich ten westen van de Zeeweg Zuid, ter hoogte van huisnummer 10. Centraal binnen het plangebied zijn op heden verschillende stallen en loodsen, sleufsilo's, verhardingen en een elektriciteitscabine aanwezig. Het gebied ten zuiden en ten noorden is onbebouwd en in gebruik als akkerland en weiland.

Het plangebied bevindt zich in een landelijke omgeving tussen de dorpskernen van Aartrijke en Wijnendale. Het terrein was in de 18de eeuw onbebouwd en volledig bebost. In de eerste helft van de 19de eeuw werden de bosgronden omgezet in landbouwgronden en kwamen centraal op het terrein drie gebouwen tot stand die de voorlopers vormen van het huidige landbouwbedrijf. Vooral op het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw breidde de bebouwing sterk uit tot de huidige situatie. Het noordelijke en zuidelijke terreindeel bleef echter sinds de 18de eeuw onbebouwd en is op heden in gebruik als akkerland en weiland.

Het projectgebied kent een interessante landschappelijke ligging, op de noordelijke flank van een heuvelrug, die wordt omgeven door enkele natuurlijke waterlopen. Het terrein helt relatief sterk van noord (ca. +30,8m TAW) naar zuid (ca. +38,3m TAW). Op basis van de gegevens uit de bodemkaart en de vaststellingen uit het proefsleuvenonderzoek van 2011 ter hoogte van de bestaande varkensstal worden binnen het plangebied natte lichte zandleem of lemige zandbodems zonder profielontwikkeling verwacht. Mogelijk is de originele bodem ietwat opgehoogd. Onder de ophoging wordt een Ap-C profiel verwacht.

Het zuidelijke deel van het plangebied wordt ingekleurd als 'gebieden geen archeologie'. Tijdens een proefsleuvenonderzoek naar aanleiding van de bouw van de bestaande varkensstal werden op het terrein geen archeologische sporen aangetroffen. In de omgeving van het plangebied zijn echter wel diverse vindplaatsen gekend via luchtfotografische prospectie, cartografisch onderzoek, metaaldetectie, veldprospectie en gravend onderzoek. Hoewel gravend onderzoek nog relatief beperkt bleef, geven de gekende waarden duidelijk aan dat de omgeving bewoond werd in de bronstijd, ijzertijd, Romeinse periode en middeleeuwen.

Op basis van de eerdere bodemkundige waarnemingen kan gesteld worden dat het potentieel op in situ bewaarde steentijd artefactensites binnen het plangebied zeer laag is. De landschappelijke ligging van het plangebied, binnen een hogere zone in het landschap, nabij enkele natuurlijke waterlopen en een oud wegtracé, geven, samen met de gekende archeologische waarden uit de omgeving, daarentegen een verhoogd potentieel voor sites met grondsporen aan. Deze verwachting geldt enkel nog voor het noordelijke terreindeel. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt immers ingekleurd als 'gebieden geen archeologie'.

De initiatiefnemer wenst binnen het noordelijke deel van het plangebied enkele werkzaamheden uit te voeren. De bestaande bebouwing blijft integraal behouden en in het zuidelijke terreindeel zullen geen werken plaatsvinden. Ten noorden van de bestaande varkensstal zal een nieuwe stal (ca. 3.382m²) met mest- en hemelwaterkelder gebouwd worden. Voor de uitgraving van de kelder dient rekening gehouden te worden met een maximale bodemingreep van ca. 2,5m onder het huidige maaiveldniveau. De aarde uit de kelder zal gebruikt worden om het omliggende terrein (ca. 6.172m²) op te hogen. Het materiaal wordt bovenop de huidige teelaarde geplaatst; er zijn dan ook geen bodemingrepen gepland in deze zone. Ten zuiden van de nieuwe stal zal verder een nieuwe betonverharding (ca. 1.878m²) aangelegd worden. Hierbinnen wordt een nieuwe laadkade en weegbrug voorzien en worden enkele silo's gebouwd. Voor de aanleg van de verharding moet een bodemingreep van ca. 50cm à 60cm in rekening gebracht worden.

De bodemingrepen situeren zich ten noorden van de bestaande bebouwing en omvatten de bouw van de varkensstal (ca. 3.382m²; ca. 2,5m diep) en de aanleg van een nieuwe verharding (ca. 1.878m²; ca. 0,5-0,6m diep). De geplande betonverharding valt echter deels binnen de GGA. De resterende verstoringszone is nog ca. 4.540m².

Het noordelijke deel van het plangebied kent een verhoogde archeologische verwachting voor sites met grondsporen uit de metaaltijden, Romeinse tijd en/of middeleeuwen. Op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van archeologische sites niet aangetoond worden. De geplande werken zullen een nefaste impact hebben op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren over de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van het plangebied, waarvan het archeologisch belang reeds enigszins is aangetoond hoewel gravend onderzoek nog relatief schaars is. Er dient aldus een verder vooronderzoek plaats te vinden, in uitgesteld traject, na het verkrijgen van de omgevingsvergunning.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. De modaliteiten van dit onderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 17 Gemeneveld*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/157925.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 18*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/157926.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 23*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/157928.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke luchtfotografie ensemble 25*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/157930.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijke/Ichtegem luchtfotografie ensemble 19*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/157927.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Aartrijksestraat*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/216975.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Gemeneveld circulaire structuur 118*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/154646.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Processiestraat*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/992229.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Slag bij Wijnendale 1708*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/158405.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sparappelhoek circulaire structuur 124*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/154662.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sparappelhoek circulaire structuur 125*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/154663.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sparappelhoek II*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/306460.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *St-Martenskapel circulaire structuur 122*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/154660.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Verlorenkost circulaire structuur 166*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/154667.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zedelgem Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/980837.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg 2*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/70840.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Noord*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/303538.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid 10*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/218789.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/213070.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/213072.

- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *zeeweg zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/213771.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/217222.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/217226.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/217407.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/217408.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/217409.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/217410.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/220167.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/220169.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/213179.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/216544.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/218572.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Zeeweg-Zuid*, geraadpleegd op 2 oktober 2026 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingen/218584.
- http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/
- http://www.geopunt.be/kaart
- http://www.ngi.be/topomapviewer/
- https://www.google.com/maps/
- Verwerft D., 2011. *Archeologisch onderzoek Zeeweg Zuid 10, Aartrijke (Zedelgem)*, Brugge: Raakvlak.

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2026 (bron: geopunt.be)..... 7
Figuur 2 Geplande werken, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be)..... 8
Figuur 3 Aanduiding van de geplande werken op het GRB (bron: geopunt.be). 9
Figuur 4 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer). 10
Figuur 5 Doorsnede van de nieuwe stal (bron: initiatiefnemer). 11
Figuur 6 Terreinprofiel van de nieuwe toestand ter hoogte van de stallen (bron: initiatiefnemer). ... 11
Figuur 7 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 13
Figuur 8 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 13
Figuur 9 Zicht op het kadasterplan ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 14
Figuur 10 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 14
Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be)..... 15
Figuur 12 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be). 16
Figuur 13 Zicht op de potentiële bodemerosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 16
Figuur 14 Zicht op de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV). 18
Figuur 15 Profiel uit het proefsleuvenonderzoek ter hoogte van de bestaande varkensstal (bron: Verwerft 2011, 7, fig. 7)..... 18
Figuur 16 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 19
Figuur 17 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 20
Figuur 18 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (type 1) (bron: geopunt.be)..... 20
Figuur 19 Uitsnede uit de Ferrariskaart (ca. 1777) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 21
Figuur 20 Detailuitsnede uit de Ferrariskaart (ca. 1777) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 22
Figuur 21 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 22
Figuur 22 Uitsnede uit de Poppkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)..... 23
Figuur 23 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 23
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1861 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI). 24
Figuur 25 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI). 24
Figuur 26 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI). 25
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be)..... 25
Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be). 26
Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be). 26

Figuur 30 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2005-2007 (bron: geopunt.be). 27
Figuur 31 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2008-2011 (bron: geopunt.be). 27
Figuur 32 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2012 (bron: geopunt.be)..... 28
Figuur 33 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2013 (bron: geopunt.be)..... 28
Figuur 34 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2026 (bron: geopunt.be)..... 29
Figuur 35 Uitsnede uit de Inventaris Onroerend Erfgoed ter hoogte van het plangebied (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed; geopunt.be). 30
Figuur 36 Detailuitsnede uit de Inventaris Onroerend Erfgoed ter hoogte van het plangebied (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed; geopunt.be). 31